МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»

М А Т Е Р І А Л И

Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти

«МОЛОДЬ – АГРАРНІЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Ad linguas et culturas per cognitionem
(до мов і культур через пізнання)

14 квітня 2023 року

Біла Церква
2023

УДК 378-053:63:001:81:008:165(063)

Молодь – аграрній науці і виробництву: Ad linguas et culturas per cognitionem(до мов і культур через пізнання): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (Біла Церква, 14 квітня 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 52 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р. с.-г. наук, професор.
Зубченко В.В., канд. екон. наук.
Ковальчук І.В., канд. юрид. наук, доцент.
Рєзнік В.Г., ст. викладач
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.,** канд. с.-г. наук, доцент.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Молодь – аграрній науці і виробництву» (14 квітня 2023 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34

©БНАУ

УДК 811.111'373.4

АНТОНЕНКО А.О., студентка
Науковий керівник – **ТАРАСЮК А.М.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING ABBREVIATIONS, COMPONENTS OF ENGLISH LANGUAGE SLANG

Theses examines the use of slang and abbreviations on the Internet, as well as their belonging to the English-speaking culture and the appropriateness of their use.

Key words: abbreviation, slang, community, abbreviation.

Abbreviation – a shortened form of a written word or phrase used in place of the whole word or phrase.

Slang – a type of language consisting of words and phrases that are regarded as very informal, are more common in speech than writing, and are typically restricted to a particular context or group of people.[3]

Most of today's youth slang comes from the English language, and this is logical: English is the language of international communication. The globalization of slang is spread through social networks, TV shows, music or the English-speaking / English «community».

Besides professional and creative groups, there are many other types of subcultures that form slang. These include ghetto groups, agricultural societies, political organizations, and others.

One of the most prolific sources of slang is the subculture of professional criminals who migrated to the New World from the 16th century. It is from them that you should start imitating slang. There is a difference of opinion as to whether this kind of conversational construction is acceptable and what it brings for future generations. The world divided these concepts. Gangs seem to have developed as a subculture, and its slang expressions have spread in response to internal and external pressures. But at the same time, isn't the beauty of language and its richness different from just slang words, thereby distorting and narrowing a person's horizons, marking the everyday vocabulary we are used to.

Although, the need for some slang is explained by the fact that in ordinary language there are no words to get an identical meaning; for example, «cheugy» got its review in the New York Times. A term that has gained popularity on the TikTok platform, it describes anything that is considered uncool, unfashionable, or people who deliberately follow «old» trends.[2] Before the advent of mass media, such terms slowly invaded the dominant culture and were passed on by word of mouth, «Gimme some skin», to ask someone to slap you or shake your hand in agreement. The use of this expression occurred during the years of development of American subcultures. «Clap back» contains a short response to an insult, other remarks or criticism from others.

There is a prevailing opinion that slang is created by modern people to refresh the language, to enliven it, to make the language specific and more colorful, to increase the stock bright words or to give the vocabulary new shades of meaning.

However, most slang creators and individuals are probably unaware of these noble goals and do not seem too concerned about what is happening to their language, namely its «mutilation».

As for abbreviations, their influence has a positive effect on the structuring of languages. John McWhorter, a linguist at Columbia University noted on the pages of the Times. More: Black Internet slang and rap lyrics include «Yeen,» short for «you don't even» «Yeen know» is a pejorative of «You don't even know» with a hint of grumpiness.

«ASAP», an acronym most commonly used for As Soon As Possible in correspondence and messaging on computer networks, is the Ukrainian equivalent of «as late as possible and as timely as possible.»[3]

The next and no less popular abbreviation consists of TBH – «to be honest», it can be used in many ways, such as to admit something, express an opinion or to make a comment. This word was popularized by teenagers who use social networks. DIKY —— Do I know you?, with this phrase you can interact when getting to know each other. TTYL — Talk to you later [2] DETI — Don't even think it.

Lexicographer and editor Kory Stamper published in the New York Times in her topic: «Slang and abbreviation often falls prey to what linguists call the "recency illusion": I don't remember using or hearing this word before, therefore this word is new…At the heart of the illusion lies a misbegotten belief that English is a static and uniform language, a mighty mountain of lexical stability. Upon this monument, slang falls like acid rain, eroding and degrading the linguistic landscape.» —The author distinguished that slang does not threaten language culture, on the contrary, it is bright flashes that help to diversify the language.

But some people say that it isn't. Individuals think it's vulgar, sloppy, repetitive. They consider it's casual speech out of place in semi-formal discourse. They suspect it betrays an unbecoming emptiness of mind and slang is redundant, misplaced creativity. The spread of slang is like a virus that covers everything and everywhere. [1]

To sum up the above, it is possible to single out slang and abbreviation as integral components of ways of word formation. Having considered both sides of the coin, one of which says that the advantages of slang and abbreviations are that they facilitate the speech flow and give variety to the language, the other side of which interprets that it is a disadvantage in general, the destruction of the linguistic landscape of the language and its distortion. Slang is a way to have a special form of communication with a subset of individuals. By using words only understood by a small group of people, this advantage develops a certain uniqueness and intimacy between speakers. These outgoing positions in the new world as a solve to make a bright contribution to the routine way of being.

Based on the considered advantages and disadvantages of using slang words and abbreviations, you will be able to determine for yourself the acceptability of their use in everyday speech.

REFERENCES

1. Topics of linguists NYT; A version of this article appears in print on Oct. 4, 2014, Section A, Page 19 of the New York edition with the headline: Slang for the Ages; Kory Stamper is a lexicographer and editor for Merriam-Webster dictionaries. URL:https://www.nytimes.com/2014/10/04/opinion/slang-for-the-ages.html?searchResultPosition=7 https://www.nytimes.com/2022/03/22/opinion/swell-slang.html
2. Cambridge international dictionary of idioms. URL:https://dictionary.cambridge.org/
3. Terminology and their meaning; An encyclopedia is a reference work or compendium providing summaries of knowledge either general or special to a particular field or discipline. URL:https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

УДК 811.133.1'276.3

АНТОНЕНКО А. О., студентка
Науковий керівник – **СТОЛБЕЦЬКА С.Б.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

ВЖИТОК СЛЕНГУ СЕРЕД МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР ТА ЙОГО СКЛАДОВА ЧАСТИНА У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

У тезах розглянуто вжиток сленгу та абревіатур на теренах інтернету а також їхня приналежність до англомовної культури й доречності їх використання.

Ключові слова: сленг, верлан, ком'юніті, субкультура, еквівалент;

Сленг – слова, що порушують в собі норми стандартної мови, тобто соціальний діалект людей. Сленг посідає місце, антитетичне занадто формальній, офіційні мові. [3]

Більшість сучасного молодіжного сленгу надходить з англійської та французьких мов і це є логічним: Французька є мовою міжнародного спілкування. Глобалізація сленгу відбувається через соцмережі, серіали, музику та франкомовне «ком'юніті». Тому французька мова не стала виключенням у ймовірності сленгу у своїх теренах.

Розлянемо, звідки ж виникло поняття сленгу. Крім професійних та творчих груп, існує багато інших типів субкультур, які утворюють сленг. До них належать групи гетто, сільськогосподарські товариства, політичні організації, тощо.

Французька мова є яскравим представником різноманітності сленгу, який давно й щільно увійшов до нашого життя. І нічого з цим не вдієш. Щоб почуватися впевненішим у спілкуванні з французами, рекомендовано прийняти нове, хоча, може, і не логічне і не дуже гарне.

Студенти, які вивчають французьку можуть бентежитися, коли чують розмови, які звучать знайомо, але залишаються значною мірою незрозумілими. Поступово вони можуть прислухатись, або ж носії мови, допоможуть зрозуміти що те, що вони чують, є популярним сленгом під назвою verlan – сленговий процес, що складається шляхом зміни голосних, в якому стандартні французькі склади перекомбіновуються. [3]

Таким чином, серед молоді, стандартне вітання "Bonjour, ça va?" або «Добрий день, як справи?» стає «Jourbon, ça av?» ,«Une fête» (вечірка) стала «une teuf»; Саме слово verlan є похідним від терміна l'envers, що означає «зворотнє». [3]

Перше задокументоване використання verlan датується 19 століттям, коли він використовувався як кодова мова серед злочинців. Його детально описав відомий французький лінгвіст Луї-Жан Кальве. [4]

Існує наближення думок чи, є прийнятний такий вид розмовної конструкції та що він несе для майбутніх поколінь. Світ розділив ці два поняття. Злочинні групи, на нашу думку, розвивалися як субкультура, сленгові вирази яких поширились у відповідь на внутрішній і зовнішній тиск, жаргонні слова яких, спотворюють та звужують кругозір людини, зазначаючи звичну нам побутову лексику. Хоча, необхідність деякого сленгу пояснюється тим, що в звичній мові нема слів, для добору з ідентичним значенням; наприклад, «Bouffer» - manger, стало поширеним на сторінках New York Times. Термін що набув популярності на платформі TikTok, описує як процес споживання їжі. Не менш популярним став цей еквівалент літературної мови серед молоді.

До прикладу франко-канадське сленгове слово «Mec» означає приятель, «Yo mec, qu'est-ce que tu fait?», «Агов, дружбан як ся маєш?».

Також «Meuf, nana», французьке та приміське слово: «тьолка», це жіноча версія un mec. Часто у розмовній мові використовується слово «une meuf». Воно насправді звучить як французьке слово femme (жінка) у зворотному порядку «C'est sa meuf». Це слово дуже часто використовується у щоденній французькій розмові. Un truc – це неформальне слово, що означає «une chause» – річ, фішка, французькою мовою. Зазвичай воно використовується, коли йдеться про щось, назву чого ми не можемо згадати «Le basket, c'est pas mon truc!» або це не моя справа/хобі. Досить цікаве та інтригуюче слово «Un bordel» зазвичай використовується як сленговий термін для позначення «хаос» або «безлад», «Quel bordel!» – Який безлад!. «Bosser» тлумачиться як «працювати», є синонімом й більш офіційним словом travailler, але сленговий термін bosser часто використовується у франкомовних країнах. [1] Не рекомендовано його вживати на співбесідах, у різних документах й конференціях.

Окремо існує категорія використовуваних французких слегових висловів. Наприклад «Je me casse» — з мене досить, такий вислів зазвичай використовується як спосіб сказати «я йду геть». Термін Je te kiffe - ти подобаєшся мені, перекладатиметься як: любити щось, бути залученим або отримувати задоволення від чогось. Це слово переважно використовується французькими підлітками. Якщо хтось каже вам je te kiffe, вони кажуть, що ви їм подобаєтеся (але це не так формально, як je t'aime). C'est n'importe quoi (це нісенітниця/дурниця), коли хтось говорить щось безглузде чи без змісту. Tu dis n'importe quoi! Ти говориш дурниці/нісенітницю! [1]

Французька мова є статичною та однорідною мовою, яка лежить могутньою горою лексичної стабільності. Сленг не загрожує мовній культурі, навпаки це яскраві спалахи, які допомагають урізноманітнити мову. [3]

Французи трактують своє відношення до сленгу як: «у будь-якому разі, верлан та сленг залишили свій відбиток у культурі мови, сказав пан Рей, лексикограф. Багато з висловлень стали настільки поширеними, що їх навіть не вважають верланом та сленгом». «Ми вважаємо, що словник повинен відображати мову, якою насправді говорять», - сказав пан Рей. "Окрім того, сленг є різнобарвним сплеском кольорів і це показує, що французька мова дуже жива». [2]

Підсумовуючи вищесказане, можна виокремити сленг та верлан як невід'ємні складові способів словотворення. Дане дослідження показує, що перевагою сленгу є полегшення мовленнєвого потоку й надання різнобарвлення мові, а з іншого боку це можна тлумачити як недолік в цілому, руйнація мовного ландшафту та спотворення.

На підставі розглянутих прикладів вживання сленгових слів, верлану, можна визначити для себе прийнятність їх використання у повсякденному мовленні, або як міні-довідник у тлумаченні фраз діалогу між франкомовними людьми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 275 French slang words, phrases & text slang - A really big list/February 15, 2022 Author Elinor Zuccchet. URL:https://www.berlitz.com/blog/french-slang-words
2. Topics of linguists NYTimes; A version of this article appears in print on Aug. 17, 2002, Section B, Page 7 of the National edition with the headline: Backward Runs French. Reels the Mind.
3. © 1999-2023 Urban Dictionary ® by A Canadian December 9, 2003. Mode of access to information: https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Mec; URL: https://dictionnaire.lerobert.com/definition;
4. Terminology and their meaning; An encyclopedia is a reference work or compendium providing summaries of knowledge either general or special to a particular field or discipline. URL:https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

УДК 82.091:821.111

БОВГИРЯ Д.Ю., студентка
Науковий керівник – **ДЕМ'ЯНЕНКО О.О.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

INTERTEXTUALITY AS THE BASIC LITERARY TECHNIQUE IN THE JOHN FOWLES' NOVEL "THE COLLECTOR"

The researchis devoted to the intertextual analysis of the novel of the well-known English writer John Fowles, as well as intertextuality in the context of other literary techniques for creating a postmodern literary text. A comparative analysis of the novel with its primary foundations allowed us to have the conclusion about the great importance of intertextuality as a main feature of the modern literary text creating.

Key words: intertextuality, fragmentation, metafiction, postmodern techniques.

One of the main features of postmodernism is intertextuality as creating of the new text from another one or some. Intertextuality in the literary process has become the object of scientific interest of many researchers, among them were Y. Kristeva, R. Barth, J.-E. Lyotard and others. Their works were devoted to the poetic features of postmodernism [3-4].Fowles' novel "The Collector" in English literature of the 20th century is a famous phenomenon, which was between the literary periods of modernism and postmodernism.

In the light of the popularity of the method of intertextual analysis, the problemof the literary continuity determining of John Fowles' novel "The Collector" becomes particularly relevant.Using this method, postmodern writers try to revive the plot and interest of the reader in a new way in the way of genre, structure, ideas.Intertextuality is the property of works to be associated with other works. As a result of such an association, a new reproducing structure of the artistic whole arises, which is called intertext.

The aim of our research is to identify intertextual connections in John Fowles' novel "The Collector" in the context of another literary techniques for creating a postmodern literary text.

John Fowles' “The Collector” is a postmodern novel that employs a range of techniques to explore the complex theme of beauty and monstrosity. Through its use of fragmentation, metafiction, and intertextuality, the novel challenges conventional assumptions about truth and reality, and critiques the cultural fetishization of beauty [2]. By presenting the perspectives of both the abuser and the victim, the novel invites the reader to consider the complexities of power and attraction, and to question their own assumptions and biases [2;3].

Let’s emphasize that the intertextual literary techniques, fragmentation, the unreal or unnatural narrator characterize the postmodern literary text.

Intertextuality as a literary technique is not new for the literature of modernism[3]. It used to be for Joyce, Eliot, Beckett, Golding etc. However, for the next literary period, intertextuality is a fundamental and basic phenomenon. After all, the idea of a postmodern text is to replay the literary text of the past, to rethink traditional plot and motif in a new way.

Overall, “The Collector” employs a range of postmodern techniques to explore the complex themes of beauty and monstrosity. One of the key themes of the novel is the objectification of beauty, which is exemplified in the character of Frederick Clegg. Clegg's obsession with Miranda's physical appearance is revealed in several instances, such as when he describes her as a “perfect specimen”: “*I was still happy with her in the cave. She looked wonderful, like a perfect specimen”*[1] (*“Я все ще насолоджувався її присутністю у печері. Вона виглядала прекрасно, як ідеальний зразок” – пер.авт.)*[7].Through this using of objectification, Fowles critiques the cultural fetishization of beauty and the ways in which it can be used to justify harmful behaviour. The novel’s critique of objectification is further emphasized by using of metafiction, which helpsus to consider the ways in which our understanding of beauty is shaped by social and cultural expectations.

Clegg's delusional thinking and the ways in which he justifies his monstrous behaviour towards Miranda are also explored through the novel's use of fragmentation. “*But I knew I wasn't mad really. I knew it wasn't a question of believing that Miranda was in love with me. It was only that she had to be” [1](“Але я знав, що я насправді не божевільний. Я знав, що це не питання віри в те, що Міранда закохана у мене. Вона просто повинна бути закохана”*– пер. авт.) [7]. In this excerpt, Clegg states that he “knew [he] wasn't mad really”, and that it was only a matter of Miranda having to be in love with him.

Through this using of fragmentation, Fowles invites the reader to consider the ways in which reality can be constructed and deconstructed. *“She was always reading, a girl after my own heart. But she read too much, too fast, too carelessly. She didn't take in what she read, she didn't get the connections. It was all just a game to her”[1] (“Воназавждичитала, дівчинапідмоюдушу. Але вона читала занадтобагато, занадтошвидко, занадтонеуважно. Вона не засвоювала те, що читала, не бачилазв'язків. Длянеївсебулопростогрою” – пер.авт.)* [7].

The novel's using of intertextuality, where Miranda references works of literature and art, further emphasizes the constructed nature of our understanding of reality: “*The best part was when I got away. I remember feeling like I'd won something. Like I'd been playing a game and won” [1] (“Мов у грі, я переміг” – пер.авт.)*[7]. In this excerpt, Miranda frames her experience of captivity and escape as a game, which challenges the reader to consider the ways in which our own experiences and narratives can be shaped by cultural and societal expectations.

The novel's using of intertextuality also highlights the theme of beauty and monstrosity by drawing on works of art and literature that explore similar themes, such as Shakespeare's “The Tempest”.So John Fowles' novel “The Collector” is a new interpretation of the original plot and issues of W. Shakespeare's play “The Tempest”. The writer gives a personal vision of the conflict in Shakespeare's play, in which actual philosophical and aesthetic problems are raised.

According to the intersexuality, Fowles turns to the plots and motifs of the classical texts (Shakespeare’ play “The Tempest”), also massliterary adaptations (Charles Perrault's “Beauty and the Beast”, Aksakov's“Scarlet Flower” etc) [5-7]. That is the association between the novel and the characters of Shakespeare's songs, both on equal names, interaction and problems.

Common features with Charles Perrault's fairy tale are in the motifs of love between persons from “different social worlds”. At the same time, the monster from the fairy tale is a prince in final, a

handsome man. So we have always happy end. But in Fowles' novel this motif is rethinking: the monster isinside of Clegg... and there is no chance to change him or get a happy ending - a wedding.

J. Fowles' literary analogies appear on two levels: external and internal. External analogies include the names of the main characters – Caliban, Miranda; at the internal level, ideological continuity is traced, manifested in relation to art as a source of the spiritual life of mankind [3; 4]. Naming his characters after Shakespeare's “The Tempest”, the author not only uses the technique of allusion, but in a certain way rethinks the classic plot.Thus, Clegg-Caliban is identified with the dark, evil side of human nature.

The results of the intertextual analysis of the text episodes give us the possibility to understand that intertextuality is the main literary technique of the postmodern text creating. Soit makes another way to rethink the problems of morality and spiritual life of modern society, universal humanity problems.

REFERENCES

1. Fowles, J. The Collector. URL:https://read-book-online.com/triller/359747-the-collector.html
2. Hutcheon Linda. Historiographic Metafiction Parody and the Intertextuality of History. URL:https://yunus.hacettepe.edu.tr/~jason.ward/ied485britnovel4/LindHutchHistiographicMetafiction.pdf
3. Intertextuality. Literary terms. URL: https://literaryterms.net/intertextuality/
4. Literary Theory and Criticism. Postmodernism. URL. https://literariness.org/2016/03/31/postmodernism/
5. Shakespeare - The Tempest. Learn English Teans. British Council. URL:https://learnenglishteens.britishcouncil.org/study-break/video-series/shakespeare/shakespeare-tempest
6. Казка Красуня і Чудовисько – Шарль Перро. URL:https://kolobook.org/kazka-krasunya-chudovisko-sharl-perro/
7. КолекціонерДжон Фаулз. URL:https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=10379&page=17

УДК: 355.404.4

ГАЙДУК Р.С., студентка
Науковийкерівник – **ВЕЛИКА К.І.,** асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

AERIAL PHOTOGRAPHY IN GEODESY

Вивчення дистанційних методів дослідження земної поверхні залишаються актуальними і необхідними для геодезичної розвідки. Тому,піднімається питання використання аерофотографічної зйомки. Проводиться огляд існуючих видів повітряної зйомки, аналізуються методи та способи, які можливо застосовувати в роботі.

Ключові слова: дослідження земної поверхні, геодезія, аерофотоапарат, аерофотографічна зйомки, фотограмметрія.

Geodesy is a science that studies various methods for determining the geometrical shape of the land and itsdepictingon maps and land plans. It helps to solve economic issues, land and property disputes.

In return, a surveyor is a specialist who deals with land measuring, making maps and land-use planning. Responsibilities include determining angles between directions, coordinates of relevant objects and distances on the land. Today is hard to imagine our life without such specialists. They give characteristics of the certain terrestrial areas and also work atthe construction sites as they know how to transfer a building plan from paper to the ground, to monitor the compliance of calculations according to theengineering rules. Their work is also needed for mining, road and bridge construction. [1]

The profession of a surveyor has come a long way in the developing of methods and techniquesfor the earth's surface surveying. The impetus for inventing of a new type of filming was the fact that a person was able to lift the flying devices in the air. Now it is possible to shootland with the help of aircrafts such as drones, airplanes, gliders, helicopters and etc.The aerial evidence that is taken by these aircraftsis called aerial photography. [2]

Aerial photography is the main state means forlarge territory mapping. It meets all cartographic requirements for large territory mapping. It is used for geographical, geological, hydrological research and for earthworks, forest management[3].

Aerial photography collects image dataof some areas and earth's surface that are taken from the height. It helps surveyors to study the surface of the earth with its physical objects and to make topographic plans and maps.

The complex of aerial photography includes: actual aerial photography, acquisition of aerial phots, topographical; geodetic and photogrammetric work. A branch of science that studies the determination of size, shape and spatial position of objects is called photogrammetry [3].

In the field of mining, aerial photography is carried out to search minerals and to draw up land developmental plans. It is important for quarry plans and for granite extraction.

There are the following types of aerial photography: perspective photography - the optical axis is not perpendicular to the Earth; planar - this is a survey when the optical axis is perpendicular to the Earth; a route survey is a perspective or planned survey, which is carried out along a certain line [2].

Photographic materials of aerial photography are photo plans, photo schemes, montage reproduction, contact printing.

There is a precise scale for photomapping whichhas no distortions. Photo plans are made in accordance with the requirements that are in topographic maps.

Contact printingis shooting withoutimage enlargement that is performed in series. The first shots must be overlapped by the shots that are performed next to each other. As a result, a continuous image is obtained, but with a double overlap.

The reproduction of the overlapping montage is the process of combining photos of the area in order to find a contact photoquickly.

Photo scheme is an image of the area, which consists of contact or enlarged images.These images are cut out and glued on cardboard [2]

In conclusion, aerial photography is an extremely interesting process of capturing the earth's surface. This is one of the methods to see the earth's surface from a new perspective, in which surveyors can show their skills and ability to use aerial devices. It is the best way to take photo evidence and to measure size and shape of different land objects from distance.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Професія – геодезист. URL:https://kudapostupat.ua/profesiia-heodezyst/.
2. Аерофотозйомка в Україні. URL:https://galychgeobud.com.ua/uk/aerofotozyomka.
3. Картографія з основами топографії. Частина І. Топографія: Навчальнийпосібник для студентів географічних спеціальностей педагогічних університетів / уклад.: Хаєцький Г.С., Стефанков Л.І. Вінниця: ВДПУ, 2014. 132 с. URL:https://library.vspu.edu.ua/polki/akredit/kaf_3/haeckiy5.pdf.

УДК 811.112.2'373.613

ГАРКАВЕНКО І.В., студентка
Науковий керівник – **РЄЗНІК В. Г.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

НОВІ ЛЕКСИЧНІ ОДИНИЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: ДЖЕРЕЛА ЗАПОЗИЧЕНЬ ТА ОСНОВНІ СПОСОБИ СЛОВОТВОРУ

У тезах визначено основні особливості словотвору та джерела запозичень у сучасній німецькій мові. Встановлено, що більшість неологізмів утворена за композитними продуктивними моделями та шляхом деривації.

Ключові слова: запозичення, словотвір, зміна значення слова, словоскладання, детермінологізація, неологізми

Як соціальне явище, мова віддзеркалює усі процеси, які відбуваються у суспільстві.Як відомо, основними шляхами поповнення словника з погляду лексикології є: запозичення, словотворення та зміна лексичного значення, зокрема детермінологізація.

Досліджуючи неологізми німецької мови, ми виходимо із загальноприйнятого розуміння їх як нових лексичних одиниць чи нових значень уже наявних одиниць мови, які з'являються у певний період її розвитку, поширюються і визнаються загалом як мовна норма, сприймаються разом з тим як нові одиниці мови [1].

Найчастіше запозичення лексичних одиниць відбувається через ЗМІ, що сприяєїх швидкому вкоріненнюу загальному словнику. Основні позиції залишаються за англійською мовою, яка є основним джерелом запозичень у німецьку мову. Але слід при цьому відзначити збільшення ролі запозиченої англомовної термінології [5].

У період пандемії спостерігається запозичення англомовних лексичних одиниць переважно з галузі медицини та державного управління: der Shutdown (призупинення роботи (деяких) галузей через поширення коронавірусної інфекції), das Home schooling (домашнє навчання), die Mitigation (пом'якшення, зменшення), diesocial Distancing (соціальна дистанція), dieSuppression (придушення), das Tracing (відстеження) тощо.

Процес детермінологізації можна простежити на прикладі гібридних утворень на основі запозичених термінів та загальновживаної лексики мови-рецептора, крім того, такі лексичні одиниці характеризуються, як правило, метафоричним вживанням: der Covidleugner/ der Coronaleugner (ковидний дисидент), die Herden immunität (колективний імунітет). Слід наголосити на взаємодії процесів запозичення та словотвору: англомовні лексеми беруть активну участь в утворенні нових слів і термінів, використовуючи всі можливості системи німецької мови: гібридні утворення – die Community maske (маска суспільства); фразові композити – der Stay Home-Sticker (наклейка «Залишайтеся вдома!»); мовна гра – Mask-have (мати маску) тощо [4].

Найбільш продуктивним способом у німецькому словотворі є словоскладання. Науковці стверджують, що більша частина неологізмів пандемії утворено шляхом словоскладання. Наприклад: die Distanz klausur – письмовий іспит, який проводиться за допомогою сучасних засобів телекомунікації без контакту між учням та екзаменатором; Fuβgruss – вітання ногами, замість потиску рук тощо) [3]. Значно меншу частину становлять неологізми, отримані в ході деривації: coronaleer, coronalos, coronafrei – незаражений коронавірусом. Найменша частка припадає на скорочення слів та абревіацію: KP 1 – від die Kontaktperson – людина, яка була у тісному контакті з інфікованою і, можливо, є інфікованою; KP 2 – людина, яка, можливо, мала контакт з інфікованою та яка може бути також інфікована;die FFP2-Maske – одноразовий респіратор (абревіатура FFP – скорочення від Filtering Face Piece – фільтруюча напівмаска; das Coronaabi - випускні іспитиз гімназії, які проводяться з дотриманням правил, запроваджених при пандемії тощо [2]. Найбільш продуктивними компонентами словотвору є Corona-, Covid-, Lockdown-, Online-, Pandemie-, Quarantäne-, Viren-, Virus-, Zoom- тощо [4].

Отже, основними джерелами поповнення загального словника новими лексичними одиницями німецької мови на сьогоднішній день є медицина, державне управління, повсякденне життя. Нові лексичні одиниці належать як правило до таких тематичних груп: нова коронавірусна інфекція; адміністративні заходи, спрямовані на боротьбу із захворюванням; ставлення людей до ситуації, що склалася. Основними шляхами поповнення словника є словотворення, запозичення, зміна значення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горбач О. В. Позамовні чинники появи складних неологізмів (на матеріалі лексики маркетингу сучасної німецької мови). Науковий вісник Волинського національного університету ім. Л. Українки. Філологічні науки. Ч. 1 : Мовознавство. 2011. Вип. 5 (1). С. 104–107.

2. Steinhauer A., Werlin J. Duden – Das Wörterbuch der Abkürzungen: Über 50.000 nationale und internationale Abkürzungen und Kurzwörter mit ihren Bedeutungen. Duden, 2005. 480 p.

3. Herberg D. Neologismen in der deutschen Gegenwartssprache. Probleme ihrer Erfassung und Beschreibung. Deutsch als Fremdsprache. 2002. no. 4. P. 195–200.

4. Neologismen wörterbuch. Neuer Wortschatz rund um die Coronapandemie. URL:https://www.owid.de/docs/neo/listen/corona.jsp (Дата звернення: 03.04.2023).

5. Osterwinter R. Vom deutschen Wortschatz, seiner Erweiterung und seinen Lücken. 2001. URL:https://www.researchgate.net/publication/306914176_Vom_deutschen_Wortschatz_seiner_Erweiterung_und_seinen_Lucken

УДК 811.124'373.613:61

ГОНЧАРЕНКО. О., студент
Науковий керівник – **ЦВИД-ГРОМ О. П.**, канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ГРЕЦИЗМИ У МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

У тезах систематизовано історичні відомості, наукові дані про витоки медицини у Стародавній Греції та Римі. Проаналізовано латиномовні праці з медицини досліджуваного періоду.

Ключові слова: Стародавня Греція, Рим, медицина, латинська мова, античність

Всім нам відомо, що в латинській мові є дуже багато запозичень. Дуже важливо засвоїти значення тих словотворчих елементів латинської та грецької мов (терміноелементів, коренів, суфіксів, префіксів), знання яких спрощує запам'ятовування термінів, особливо клінічних, робить його свідомим, і, відповідно, легшим [3].

Греци́зм – слово, його окреме значення, вислів, морфема тощо, запозичені з грецької мови. Грецизми переважно усвідомлюються мовцями як чужорідний елемент і зберігають ознаки свого походження. Враховуючи мікенський період, контакти грецької та латинської мов тривали з різною інтенсивністю протягом понад півтори тисячі років. За цей час латина збагатилася численними грецькими запозиченнями, що відносяться практично до всіх сфер матеріальної та духовної культури римлян. Однозначні грецькі лексеми засвоювалися, як правило, в тому ж значенні, яке вони мають і в рідній мові. Це стосується, перш за все, назв побутових предметів, морських та військових термінів, найменуванням рослин та тварин. Таке походження має більшість медичних термінів латинською мовою, зокрема, назви хвороб, наприклад: *phthisis, is f* < *ἡ φθίσις, εως – сухот, elephantiăsis, is f* < *ἡ ἐλεφαντίασις, εως – слоняча хвороба* і так далі. Грецькі та латинські запозичення є найдавнішими запозиченнями у структурі медичної термінології. Грецькі запозичення увійшли до медичного спрямування більшості мов через латинську мову. Що стосується запозичень, які входять до сфери медицини, то, на відміну від сфери загальновживаної лексики, ці запозичення не змінюють своє первісне мовне оформлення. Підтвердження цьому – слова, що починаються на літеру «с» або мають її в своєму складі, не змінюють її на «к» після їх запозичення. Запозичені слова також зберігають своє морфемне оформлення (суфікси, префікси, закінчення та ін.) та морфологічну категорію роду згідно закінчень. У запозичених словах виділяються словотворчі морфеми (префікси та суфікси), які надалі служать для утворення нових слів у цій мові. Наприклад, суфікс *-iss-a* пізньої народної латині запозичений із грец. *-ισσ-α*, що вживався для утворення назв істот жіночої статі.

Багатозначні грецькі слова найчастіше запозичуються в одному з своїх значень. І часто це буває саме термінологічне значення, наприклад, *ellipsis, is f* – еліпсис, опущення слова, < *ἡ ἔλλειψις, εως* для якого це значення є лише одним із багатьох. Це ж стосується і слова *crisis, is f* перелом, криза з багатозначної грецької *ἡκρίσις, εως.* Але, водночасЮ численні випадки, коли грецьке багатозначне слово є джерелом терміна лише латинською мовою, наприклад: *tmesis, is f* 'відділення префікса від основи слова', < *ἡ τμῆσις, εως* розсічення, розріз, поділ. Також *anabăsis, is f* 'хвощ' *і ἡ ἀνάβασις, εως* 'сходження, підйом, вхід, сходи'.

Проблеми, пов'язані з семантичними взаємовідносинами запозичених слів та їх прототипів, розглядає на матеріалі латинської мови Л. В. Доровських у своїй дисертації «Семантичне освоєння іншомовної лексики в запозичальній мові (матеріалом грецьких запозичень в латинській мові)». Вона виділяє 4 способи семантичного освоєння грецьких запозичень латинською мовою: «1) збереження значення слова — прототипу запозичення; 2) засвоєння тільки термінологічного значення полісемічного грецького слова; 3) надання термінологічного значення загальновживаним лексемам грецької мови; 4) метафоричне використання грецизмів». Вона зазначає, що перші два способи актуальні для всього періоду існування латинської мови, але особливо інтенсивно використовуються з І ст. н. е.

Використання в термінологічному значенні загальновживаних грецьких слів починається, на її думку, з Квінтіліана і стає домінуючим у пізній латині [2].

Отже, за рахунок запозичення у мові-реципієнті можуть утворюватися синонімічні ряди, якщо запозичується слово такого ж значення, що і вже існує у мові. Утакому разі часто відбувається стилістична диференціація синонімів. Усе це веде до збагачення словникового складу мови та її розвитку. Вплив мов одна на іншу – один із наймогутніших стимулів мовних змін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пономарів Д. Грецизм. Українська мова: енциклопедія. НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні, Інститут української мови; ред. В.М. Русанівський та ін. К.: Українська енциклопедія, 2000. URL:http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm.

2. Доровських, Л. В. Семантичне освоєння іншомовної лексики в запозичальній мові: матеріалі грецьких запозичень в латинськіймовою: автореф. дис. … канд. філол. наук 10.02.14. Тбілісі, 1979.

3. Цвид-Гром О.П. Актуальні питання формування професійно-термінологічної компетентності майбутніх фахівців сфери ветеринарної медицини під час вивчення латинської мови. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матер. міжнародної науково-практичної конференції (БНАУ, 20 жовтня 2022 р.). Біла Церква, 2022. С. 38–39. URL:http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/8110.

УДК 811.11'373.43:355.48

ДЕРГАЛЮК В.М., студентка
Науковий керівник **– ТИМЧУК І.М.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

НЕОЛОГІЗМИ ЯК МОВНЕ ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ ВІЙНИ

Автори досліджують особливості нових слів української мови, які виникли під час російсько-української війни. Розглядають найпопулярніші приклади неологізмів в українській мові, які виникли протягом 2022-23 рр.

Ключові слова: новотвори, неологізми, нова лексика.

Проблема неологізмів, тобто новотворів слів, в українській мові має особливу актуальність у період війни. Це пов'язано з тим, що у такий час відбувається значне збільшення кількості нових технологій, інформації та інших важливих понять, що потребують відповідного термінологічного опису.

Наприклад, у зв'язку з війною в Україні з'явилися багато нових термінів, таких як "АТО" (антитерористична операція), "окупанти" (протилежно до "військовослужбовці" або "солдати"), "переселенці" (люди, які змушені покинути свої домівки через війну), "гібридна війна" та інші.

Отже, проблема неологізмів в українській мові у період війни є дуже актуальною, і вимагає відповідної уваги та розв'язання.

Мета роботи - дослідження особливостей неологізмів української мови мови, які виникли під час російсько-української війни.

Неологізми характеризуються абсолютною новизною як щодо форми, так і змісту. Вони найменують нові реалії й поняття, людей та їх чесноти. Кожне слово відображає те, що знайоме всім українцям. Крім того, вони підкреслюють особливу характеристику їх авторів: образність мислення, здатність переосмислення дійсності та велике почуття гумору, з якими безперервно виникають нові метафори чи метонімії, звужуються чи розширюються попередні значення слів тощо [1, с.1].

Потрібно зазначити, що під час повномасштабної війни спостерігаємо надзвичайно стрімкий процес виникнення та закріплення нової лексики, порівняно з мирним часом. Протягом декількох днів може з’явитися стільки ж нових слів, скільки в інші часи з’являлося

протягом місяців. Це можна пояснити особливою увагою людей до подій, із якими не стикалися раніше і які викликають цілий спектр бурхливих емоцій: обурення, гнів, осуд, смак перемоги.

Розглянемо найпопулярніші приклади неологізмів в українській мові, які виникли протягом 2022– 23 рр. на тлі розв'язаної росією війни проти України та що вони означають.

1. Найекспресивнішими неологізмами, пов'язаними з тематикою сучасної війни, виявилися ті, що характеризують й описують ворога. Вони становлять найбільшу частку серед вибраних лексичних інновацій. На думку Жулінської М. та Круглій О., це пов'язано зі створенням ними миттєвого психологічного ефекту, що підсилює демонізацію ворога й водночас вони виступають певним засобом, щоб розблокувати гнів, висловити презирливе ставлення та ненависть до ворога, зменшити стрес. Яскравим неологізмом стало слово orcs – орки: лексична інновація створена за аналогією з потворами, які фігурують у трилогії «Володар кілець» Джона Толкіна, що акцентує на тому, що ворогів не вважають за людей [2, с.107].

Зараз українці використовують різні зневажливі слова для позначення окупанта, такі як "русня", "свинособака", "ванька", "пушкініст", "путлер", "няш-мяш", "консерва", а також "русо-нацисто", "рашисти", "тікток-війська" та "z-окупанти". У Вікіпедії визначено термін "рашизм", який описує ідеологію російського шовінізму, що прагне до знищення української державності та нації. Також є неологізм "терраша", що позначає російську федерацію як державу-терориста.

Сучасні мовознавці рекомендують писати назву країни росія та її столицю москву з маленької літери. За цим принципом пишемо з маленької букви прізвища всіх ворогів України.

2. Українці пишаються своїми ЗСУ, нашими героями,які безстрашно захищали Донецький аеропорт, тримали оборону Маріуполя та Азовсталі. Завдяки їх зусиллям, ворог не просунувся углиб України. Тому наші герої отримали назву «кіборги», «азовці». Ці поняття ввійдуть до літератури та світової історії.

3. Багато неологізмів походить від назв воєнної техніки. Звідси, наприклад, з'явилися такі слова, як джавелінити, барайктарити, відхаймарсити – боротися з ворогом, застосовуючи відповідну техніку. Сюди ж можна віднести назву "бандеромобіль" – будь-який автомобіль української армії. Самі військові, до речі, найчастіше автівки на "нулі" називають "корч".

4. Хочемо зазначити ще одне джерело зростання неологізмів часу російсько-української війни. Це – російська пропаганда. Вирази "негативне спливання", "негативне зростання" означають втрати, які Росія намагається приховати або подати як перемогу. Інші слова, що часто використовуються:

бавовна – вибух на підконтрольній росіянам території. Термін пов'язаний з використанням слова "хлопок" у російських ЗМІ

затридні – нереальні обіцянки, плани росіян щодо перемог у запланований термін

"привези унітаз" – мем, що означає мародерство російських військових [3, с.1].

5. Зазначимо, що в українській мові з'явилися цікаві слова та вирази, пов'язані і з конкретними політиками: макронити, валяти шольца, шойгунити, кадирити.

Українські політики також не залищилися поза увагою при творенні нових слів. З колишнім радником Офісу президента Олексієм Арестовичем пов'язаний неологізм "арестовити" – заспокоювати, "арестовлення" – залишити заспокійливе повідомлення. Також вживається вислів "Арестович проти ночі" ("Релаксович") у значенні говорити в манері, яка знімає тривогу. Від нього також пішов мем "2-3 тижні", який застосовується, щоб підкреслити вкрай сумнівний прогноз [4, с.1]. Від прізвища відомого волонтера Сергія Притули утворено дієслово «запритулити» – за короткий час назбирати велику суму грошей на ЗСУ.

6. Крім слів-неологізмів за останній рік ми отримали стійкі вирази-словосполучення, які в майбутньому стануть фразеологізмами: дзеркальна тиша; доброго ранку/вечора, ми з України; за поребриком; йти за російським кораблем; йти на концерт до кобзона.

7. Окрім неологізмів та стійких виразів, українська мова збагатилася на слова, що отримали нові значення: бавовна, град, дискотека, піксель, приліт, тривога, чисте небо.

Отже, велика кількість неологізмів за незначний проміжок часу ще раз підкреслює багатство нашої рідної мови, почуття гумору українців, їх дотепність, відчуття слова, інтелектуальні здібності. У кожному новому слові звучить прагнення до перемоги, сила духу, віра в ЗСУ, ненависть до ворога та любов до Батьківщини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кремінь Т. Новітні сленгізми-неологізми – мовне віддзеркалення війни. URL:https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3490258-novitni-slengizmineologizmi-movne-viddzerkalenna-vijni.html (дата звернення: 13.03.2023).

2. Жулінська М., Круглій О. Неологізми як мовне віддзеркалення війни. Міжнародні відносини, суспільні комунікаціїта регіональні студії. № 3 (14). 2022. С. 103–111. URL:https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/issue/view/17/13 (дата звернення: 13.03.2023).

3. Крамаренко Д. Жаргон та неологізми. Як війна збагатила словниковий запас українців. URL:https://www.rbc.ua/rus/news/zhargon-ta-neologizmi-k-viyna-zbagatila-slovnikoviy-1676393294.html (дата звернення: 13.03.2023).

4. Букет Є. Словник неологізмів української мови. URL:https://armyinform.com.ua/2022/07/20/armiyainform-predstavlyaye-slovnyk-neologizmiv-ukrayinskoyi-movy/ (дата звернення: 13.03.2023).

УДК: 811.161.2:81’374

ДІХТЯРЕНКО В.В., студентка
Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.,** асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ТЕРМІНОГРАФІЯ ТА ЛЕКСИКОГРАФІЯ

У статті розглядаються особливості термінографії у зіставленні з лексикографією на матеріалах української та англійської мовах. Поставлені завдання націлені на пошук шляхів вирішення питань цих двох областей знань.

Ключові слова: термінографія, лексикографія, підхід, предметна галузь, подібності та відмінності.

Останніми роками виникла велика кількість гарячих дискусій і суперечок щодо питань подібності та відмінностей між термінографією та лексикографією. Ідея, що лежить в основі цих високих вимог, також може лежати в основі чітких особливостей термінографії, які беруть своє відповідне коріння в лексикографічній мовних ресурсів.

Особливостями диференціації зазначених в Україні є не лише критерії, а й окремі лінгвістичні терміни (термінологічна лексикографія, мова спеціального призначення, лексикографія спеціальних мов, спеціальна лексикографія) і техніки перекладу, і концепції в цілому тощо, які необхідно описати, належним чином, проаналізувати та порівняти зі схожими способами та підходами до дослідження. Даний аналіз, проведений на матеріалах англійської та української мовах. Крім того, в даний момент, час неймовірно швидкого зростання попиту в міжнародному співвідношенні, це вважається популяризовано розробити передову методологію, у тому числі підходи та прийоми стандартизації сучасної термінології та гармонізації їх на глобальному рівні в рамках проекту Pointer, TermNet, ISO, TermCat.

Враховуючи той факт, що і термінографія і лексикографія, як відомо є спеціалізованими професіями, пов’язаними зі складанням і редагування, для цілей цієї статті. Таким чином, у термінографії це терміни конкретних предметних галузей, дисциплін або областей, які документуються на відміну від слова, що належать до словникового складу загальномовної мови, які документуються в лексикографії.

Так, український термінологічний словник права (В. Копєйчикова) пояснює юридичні терміни – правовідносини між відповідними сторонами: правовідносини «специфічні суспільні відносини, учасники які виступають як обов’язки встановлених нормами права» – англійською мовою правові відносини означають конкретні відносини, в яких кожен учасник розглядається як право користуватися так і здійснювати відповідні права та обов’язки;

правоздатність «передбачена нормами права здатність суб'єкта мати суб'єктивні права та юридичні обов'язки» – англ., прав.

Загальний словник може розглядати зобов'язання як іменник, що походить від дієслово і надавати перелік смислів:

1) акт зобов'язання; 2) те, що зобов'язує або сковує; обов'язкова сила обіцянки, контракту, клятви, обітниці чи закону; те, що становить юридичний або моральний обов'язок; 3) будь-яка дія, за допомогою якої особа стає зобов'язаною зробити що-небудь для іншого або відмовитися від чогось;

4) стан буття або зобов'язаний; 5) (закон) зобов'язання з умовою, що додається, і штраф для невиконання – у більш широкому сенсі, це визнання обов'язку сплатити певну суму або зробити певні речі – термінологічний.

У цьому обсязі та слідуючи останньому, слово, яке є класичною базовою одиницею для термінографії та лексикографії, у термінографії використовується в рамках концептуального підходу, тому воно перетворюється зі слова на термін, приписаний до відповідного тлумачення.

На відміну від термінографії, лексикографія має справу з вичерпним загальним словником, який містить усі аспекти конкретного мовного значення. Він включає запас загальновживані та розмовні слова, діалектні різновиди та сленг, архаїчні та застарілі слова, у певних випадках етимологія слів, слова в літературі/науці/техніці тощо.

Підсумовуючи, термінографія має справу зі словниками одномовного, двомовного та багатомовного характеру перекладу, а також тлумачними технічними словниками, призначеними для обслуговування певне предметне поле або домен. Лексикографія також постачає одномовні, двомовні та багатомовні перекладні словники або тлумачні словники, але на основі загальної лексики. Роблячи висновки, термінографію цікавить переважно письмова форма технічної мови, а лексикографія використовує як розмовну, так і письмову форму мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Literature: 1. Іващенко В. Л. Концептуарія основних понять термінографії. Відділ наукової термінології Інститут української мови НАН України. URL:http://term-in.org/goods/15-1-1-1/category/29/

2. Alberts M. Lexicography versus Terminography. Lexikos 11 (AFRILEX-reeks/series 11). 2001. P. 71–84.

3. Antia B.E. Terminology and Language Planning: An alternative framework of practice and discourse. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins, 2000. 265 p.

УДК 61(091)

ДОРОФЄЄВ А.Р., студентка
Науковий керівник – **ЦВИД-ГРОМ О.П**., канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК МЕДИЦИНИ У СТАРОДАВНІЙ ГРЕЦІЇ ТА РИМІ

У тезах систематизовано історичні відомості, наукові дані про витоки медицини у Стародавній Греції та Римі. Проаналізовано латиномовні праці з медицини досліджуваного періоду.

Ключові слова: Стародавня Греція, Рим, медицина, латинська мова, античність.

Медицина античних країн заклала могутній фундамент у розвиток медичної науки та фармацевтики. Наукова медицина почала свій розвиток у Древній Греції. У Греції існували школи, де готувалися лікарі по типу ремісничого учнівства. З розвитком рабовласницького ладу, релігії, храми в Греції, як і в інших країнах стародавності, стали місцями лікування, а жреці привласнили собі функції лікарів. Поряд із храмовою, жрецькою медициною продовжувала існувати і народна медицина. У Древній Греції в ряді міст були суспільні лікарі, які безоплатно лікували бідних громадян і вживали заходів проти епідемій. Мандрівні лікарі – періодевти обслуговували торговців і ремісників. Світські лікарі обслуговували поранених під час воєн.

Поряд з асклепіонами (приміщення, що призначалися для лікування при храмах) продовжували існувати лікарні і школи лікарів; існували і дрібні ятреї – тип приватної лікарні

вдома в лікаря. Назва «асклепійон» походить від імені Асклепія. Асклепій (лат. ескулап), за легендою, лікар, що жив у північній Греції, згодом був обожнений і вважався богом лікарського мистецтва – сином Аполлона «зцілювального». Багато великих лікарів Древньої Греції і Риму вважалися його нащадками. Покровителька окремих галузей медицини Гігієя (звідси термін «гігієна») і лікарської терапії (Панакея) вважалися його дочками. Асклепій зображувався з великим ціпком, навколо якого оповилася змія – емблема мудрості, здоров'я і медицини. У міфології країн Древнього Сходу також часто фігурувала змія разом з божествами, яких пов'язували зі здоров'ям людей і медичною діяльністю. Зустрічається змія й у руках жриць, що підносять молитви чи приносять жертви. Професійною емблемою лікаря стала змія. Зображення це збереглося до наших днів, хоча первісний зміст його давно втрачений.

Храм Асклепія в Епідаврі й інші асклепійони в Греції розташовувалися в місцевості з гарним кліматом, що у поєднанні з правильним режимом, тишею, харчуванням благотворно діяв на хворого. Приділялася увага водолікуванню і масажу. При розкопках виявлені залишки хірургічного й іншого медичного інструментарію: ножі, ланцети, голки, пінцети, гачки для раней, кісткові шприци, зубні щипці, долота, шпателі, зонди й ін. [1].

При розкопках виявлені зліпки хворих органів, що приносилися хворими в храми іноді як жертвоприношення в надії на лікування, іноді як подяка за лікування. Зліпки ці виготовлялися з глини, мармуру, дорогоцінних металів, представляючи в цьому випадку своєрідний вид гонорару жрецям. Вони дають уявлення як про хвороби, із приводу яких зверталися в храми, так і про рівень анатомічних знань у древніх греків.

Характерною рисою давньогрецької культури була велика увага до фізичних вправ, до загартовування й, у зв'язку з цим, до особистої гігієни. У сучасній фізкультурі збереглися давньогрецькі терміни, наприклад стадіон і ін. Молодь училася в гімназіях фізичних вправ. На численних грецьких вазах – предметах повсякденного побуту – збереглися художні зображення догляду за тілом: обливань, розтирань, масажу і т.д. Давньогрецькі скульптори в численних статуях відбили культ здоров'я і краси тіла.

Лікарі Древньої Греції дали нові рішення багатьох питань медицини: про матеріальні причини хвороб, про зв'язок їх із зовнішнім середовищем, про хворобу та її стадії, про необхідність спостереження за ходом хвороби і т.п. Ці нові підходи до хвороби і її лікуванню сприяли розширенню і поглибленню медичних знань.

Родоначальником наукової медицини був Гіппократ (460-370 р. до н.е.). У своїй лікувальній практиці він використовував близько 200 лікарських рослин і застосовував їх без переробки. Гіппократ вважав, що лікарські речовини містяться в природі в оптимальному вигляді. Лікарські рослини в неопрацьованому вигляді й у вигляді соків роблять кращу дію на організм людини.

У Древньому Римі медицина розвивалася під сильним впливом грецької медицини. Праці видатного лікаря і фармацевта Клавдія Галена мали велике значення не тільки для давньоримської медицини, але і для подальшого розвитку медицини і фармації. Найбільше значення мають два його травники, у яких описане більш 300 лікарських засобів з рослин.

До нашого часу збереглися сліди санітарних споруджень, що обслуговували мирне населення великих міст римської держави. Пам'ятником міського благоустрою Древнього Риму залишаються і великі лазні-терми (з III століття до н.е. і пізніше). У законах римлян існували постанови санітарного характеру: заборона ховатися усередині міста, розпорядження користатися для пиття водою не з Тібру, на берегах якого розташований Рим, а ключовою водою із Сабінських гір і ін. Спостереження за проведенням санітарних заходів входило в обов'язок спеціальних міських чиновників (не лікарів) – едилів [2].

В імператорському Римі була введена посада архіятрів – головних лікарів, що спостерігали за іншими лікарями. Згодом архіятри були введені у віддалених провінціях Римської імперії як посадові особи для спостереження за здоров'ям римських воїнів і чиновників.

Лікуванням у Древньому Римі займалися звичайно іноземці – спочатку раби з військовополонених, потім вільновідпущеники і приїжджі іноземці: переважно греки чи вихідці з країн Сходу – Малої Азії, Єгипту й ін. Положення лікарів у Римі відрізнялося від

їхнього положення в Древній Греції. У Греції лікарська діяльність була справою особистої угоди хворого і лікуючого його лікаря; держава залучала лікарів до роботи під час епідемій чи воєн. У Римі були елементи державної лікарської діяльності і лікарської справи. У Римі медицина в значною мірою втратила зв'язок з релігійними установами (храмами). Храмова медицина в Римі відігравала незначну роль. Як і в Греції, у Римі відбувалася боротьба «лінії Демокріта» і «лінії Платона», прогресивних тенденцій у науці і політиці з регресивними, реакційними тенденціями [2].

Отже, медицина Древнього Риму була тісно пов'язана з медициною Греції, однак вона мала і свої особливі риси. Матеріалістичні погляди Демокріта і Епікура в Римі одержали подальший розвиток у Лукреція Кара (99-54 р. до н.е.), головного представника римського матеріалізму й атеїзму; учення Асклепіада (128-56 р. до н.е.), Корнелія Цельса (30-25 р. до н.е., 40-45 р. н. е.), Сорана Ефеського та ін. учених дали поштовх для подальшого розвитку медичної науки і практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вакулик І.І., Гриценко С.П., Вакулик І.І., Балалаєва О.Ю. Розвиток медицини та ветеринарної практики в античні часи. Lingua latina veterinaria: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 524 с.

2. Верхратський С.А., Заблудовський П.Ю. Історія медицини: навч. посібник. 4-е вид., випр. і допов. К.: Вища школа, 1991. 431 с.

УДК 811.111'373.4

ЗАХАРЧУК К.В., студентка
Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.,** асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

Усвідомлення складності організації художнього тексту зумовлює вибір певних перекладацьких стратегій, які використовуються для трансформації тексту оригіналу у версію, яка відповідає нормам перекладу

Ключові слова: модальність, художній текст, мовна одиниця, декодування, інтерпретація, стратегія перекладу.

Інтеграція лінгвістики з логікою, філософією та психологією призвела до розуміння мови як форми ментальних процесів, що робить дослідження засобів вираження різних модальних значень надзвичайно важливим. Актуальність дослідження когнітивно-мовленнєвої діяльності може допомогти поглибити знання про складні кореляції між ментальними та мовними аспектами комунікативної взаємодії в дискурсі чи тексті, оскільки модальність є одним із ключових компонентів будь-якої предикативної одиниці чи речення, а отже, є основою ланцюжка "дія-подія-ситуація", що представлений у текстовому континуумі.

Мета дослідження визначає такі конкретні завдання, як вивчення способів реалізації модальності в художньому тексті; дослідження сприйняття та декодування авторського повідомлення; аналіз мовних засобів, що використовуються для репрезентації суб'єктивної модальності в художньому тексті.

Наразі серед численних визначень поняття "текст" найпоширенішим є те, що наголошує на зв'язності та цілісності як основних характеристиках тексту. Найпоширенішим залишається визначення тексту як твору.

З точки зору когнітивної науки, текст має певні ознаки та закономірності, які сприяють його адекватному сприйняттю, а ставлення автора до текстової реальності проявляється через модальність. Традиційно модальність визначають як функціонально-семантичну категорію, що виражає різні типи співвідношення між висловлюванням і дійсністю, а також різні типи суб'єктивної кваліфікації викладеного змісту.

Модальність характеризує будь-яку предикативну одиницю/речення і, відповідно, є основою ланцюжка "дія-подія-ситуація" у текстовому континуумі. Система засобів вираження низки модальних значень має складну ядерно-периферійну структуру. Вважається, що категорія модальності охоплює дві широкі протилежні сфери об'єктивної та суб'єктивної

модальності. Об'єктивна модальність є обов'язковою ознакою будь-якого висловлювання, однією з категорій, що формують предикативну єдність речення.

Суб'єктивна модальність розглядається як ставлення до ситуації/події/особи в цілому, а також до факультативних елементів. Семантичний "обсяг" суб'єктивної модальності ширший за семантичний обсяг об'єктивної модальності. Зосередженість на дослідженні кодування та декодування тексту актуалізує необхідність вивчення комунікативних характеристик таких мовних одиниць, як речення, надфразові єдності, які слугують для вираження смислу відповідно до конкретних прагматичних завдань.

Адекватний переклад мовних засобів вираження модального значення неможливий без урахування таких понять, як диктум і модус. Диктум розглядається як об'єктивний зміст тексту, тоді як модус - як його суб'єктивний аспект. Категорії модусу відображають різні параметри комунікативного акту. Поширеною є думка, що кваліфікативні категорії модусу дають змогу мовцям показати своє ставлення до різних подій. До цієї групи категорій модусу належать модальність, дозвіл, оцінка та переконання.

Спроба перекладу деяких модальних значень, що належать до сфери суб'єктивної модальності, яка ґрунтується насамперед на особливостях індивідуального сприйняття, може викликати величезні проблеми через суттєві відмінності в моделях світу, характерних для різних культур.

Слова та словосполучення, виділені жирним шрифтом, викликають серйозні проблеми при перекладі, оскільки їхнє модальне значення, хоч і мається на увазі в більшості випадків, але відображає оцінку акцентованих предметів та осіб. Дослідження особливостей маніфестації суб'єктивної модальності в романі ґрунтується на теоретичному постулаті про мову як основний засіб репрезентації світу, а текст, одна з найскладніших мовних одиниць, розглядається як єдність лінгвістичних та екстралінгвістичних явищ, що проявляється через послідовність подій, об'єктивізованих у художньому творі. Загалом категорію модальності можна представити у двох найпоширеніших варіантах: об'єктивні модальні та суб'єктивні модальні засоби.

Очевидно, що модальність художнього тексту змінюється зі зміною об'єкта опису, прагматичних цілей, індивідуального стилю автора, співвідношення змістово-фактуальної та змістово-концептуальної інформації.

Мовні засоби модального значення класифікуються відповідно до їхнього лінгвістичного статусу на лексико-семантичні, синтаксичні, інтонаційні та стилістичні, що зумовлено насамперед їхньою частотністю та експресивністю. Дослідження особливостей репрезентації модальності в романі довело його важливість, оскільки в тексті виявлено відбиток прагматичної оцінки автором подій, персонажів і ситуацій, що необхідно враховувати в процесі перекладу для досягнення адекватного перекладу шляхом використання відповідних перекладацьких стратегій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Возна М. О. Англійська мова для перекладачів і філологів: підручник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 337 с.
2. Деркач Л. М. Актуальні проблеми науково-технічного перекладу : колективна монографія. Дніпропетровськ : Нац. гірничий ун-т, 2007. 256 с.
3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб. Київ : Юніверс, 2003. 280 с
4. Швачко С. О. Теорія перекладу : конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2013. 130 с.

УДК 502/504:608.32:316.3

ЗУБКО А.О., студент
Науковий керівник – **БІЛІЧЕНКО А. М.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

SOME ASPECTS OF ECOLOGY, GEOLOGY, BIOENGINEERING AND BIOTECHNOLOGIES PROBLEMS FOR CURRENT SOCIETY

Science and technology have made significant advancements in recent years, leading to numerous breakthroughs in various fields. However, several pressing issues still require immediate attention. It is essential to draw people's attention to global problems and encourage them to find new solutions.

In the field of *ecology*, one of the most significant problems is climate change, which has far-reaching consequences for the planet. It is crucial to develop and use sustainable practices in order to reduce greenhouse gas emissions and promote renewable energy sources.

Geology plays a very important role in the processes of identifying natural resources and predicting natural disasters. Scientific research in this field have led to the discovery of new minerals and improved methods for identifying earthquake risk zones worldwide.

Bioengineering and biotechnology are rapidly expanding fields that have enormous potential for improving human health and solving agricultural and environmental problems. In medicine, significant breakthroughs have been made in gene therapy and tissue engineering, while in agriculture genetically modified crops are improving crop yields and reducing the use of pesticides, artificial fertilizers and chemical amendments.

Sharing experiences and knowledge among the scientific community, including students, researchers and young scientists, is essential step in the developing of new ideas and solutions to current problems. Learning foreign languages is also critical in sharing knowledge and collaborating across borders.

In conclusion, the scientific community must focus on addressing pressing issues such as climate change, natural resource management, and diseases prevention. Collaborative efforts and innovative ideas are needed to find solutions and create a better future for generations to come.

УДК: 821.161.2-1/7.09

ІВАНЧЕНКО А.А., студентка
Науковий керівник **– РЄЗНІК В. Г.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ НА ТВОРЧІСТЬ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

Розглянуто наслідки впливу німецькомовного культурного середовища на становлення та розвиток Ольги Кобилянської як української авторки.

Ключові слова: Ольга Кобилянська, вплив, німецька мова, німецька література, українська література.

Актуальність. Розгляд впливу панівної імперіалістичної ідентичності все ж такий цікавий нині, як і сто років тому. Все тому, що перебуваючи під колоніальним гнітом різних імперій це залишає невиправні наслідки, які залишаються з нами до кінця нашого життя. Тож розглянути, як з таким впливом жила й творила відома мисткиня української літератури, котра мала неперевершений талант, є неймовірно важливо в час повномасштабної війни з таким же імперіалістичним утворенням, як і тодішній німецький світ за часів Ольги Кобилянської.

Мета – простежити наслідки формування та зростання авторки в домінівній мовній картині світу та їїподальшу діяльність в іншому мовному та культурному середовищі.

Ольга Кобилянська виросла та сформувалася в німецькій мові та літературі, в німецькому культурному світі: вона народжується на території сучасної Румунії, потім родина переїжджає в Чернівці й там осідає (у тодішніх Чернівцях, як і по всій Буковині, панувала суцільна Німеччина). Тож молода дівчина не мала ні українських книжок до читання, ні повноцінної освіти, бо закінчила вона всього чотири класи, ні взагалі знання української мови, бо на той момент вона вивчала українську лише місяць і навіть писати нею не змогла б [1]. Але окрім панування суцільної Німеччини поза батьківським домом, вона була і безпосередньо в ньому. Мати, яка була з сім'ї сполячених німців, виховувала Ольгу німецькою мовою та літературою, які були їй рідні, хоч заради свого чоловіка, Юліана Кобилянського, Марія вивчила українську. Себто майбутня авторка перебувала у такім середовищі, де не заповідалося бути українською письменницею.

Тому закономірним чином перші її писання були саме німецькою мовою, вона друкувалася у Штуттгарті, в Австрії. Вона могла б робити кар'єру як німецькомовна письменниця і, ймовірно, що ця кар'єра була б куди перспективнішою та більш оплачуваною, проте вона обирає українство.

Вона обирає українську мову й українську літературу – один з небагатьох прикладів зміни ідентичності імперської на колоніальну. Так сталося завдяки знайомству з Софією Окуневською, яка звернула її увагу на "жіночу справу", та Осипу Маковею, який розбудив у неї любов до всього українського, а потім тільки лінивий критик в Галичині не докоряв Кобилянській «за Німеччину», як тоді казали.

Пані Ольга вивчила українську вже в зрілому віці, що дозволило українському критику Михайлу Рудницькому, одному з найважливіших критиків української літератури, який стоїть поруч з Євшаном, Шевельовим і Світличним, сказати, що проблема Кобилянської, з якою вона зіштовхнулася в 10-20-х роках, це проблема невиробленості її мови. Вона хотіла писати про неймовірно тонкі матерії та речі, але її вокабуляр не дозволяв їй цього зробити. [2].

У Кобилянської в якийсь момент з'являється криза: омовити певні речі, довести їх до кінця, дати їм глибини – все це стає для неї дуже важко. Наприклад, вершині творчості Кобилянської – «Меланхолійному вальсові» – невистачає психологічної глибини. Це історія жінок, які вирвалися зі свого питомого середовища (патріархального батьківського дому) і намагаються жити мистецькою комуною: грати на фортеп'яно, говорити про культуру та просто мати свій простір, де вона може відчути себе й свій потенціал. Фінал оптимістичний: жінки знаходять та маскують свій простір, наприклад, поки вони не зашторять усі вікна, то вони ні чай не п'ють, ні розмовляють, бо їм треба відмежуватися та зрозуміти, що за ними ніхто не підглядає, і тільки тоді вони можуть бути собою.

Через 30 років персонажки Ірини Вільде в «Сестрах Річинських» читають Кобилянську, а саме цей роман і відмічають, що все це виглядало у текстах пані Ольги наскільки романтично, настільки важко це реалізувати в житті [3]. Тут стало зрозуміло, що її оптимістичні тексти були продиктовані тим, що вона банально не змогла піти далі, розвинутися в психологічному напрямку, як це зробила Вільде (описала, наскільки різне буває сестринство, наскільки бувають різні моделі взаємозв'язку), а все через те, що для цього треба справді дуже добре відчувати мову.

Після 00-х, коли Ольгу Кобилянську помітили, було видно застій в її творчості: вона вичерпала все, що хотіла сказати в неоромантизмі. Можливо, правий Рудницький, що момент набутої мови зіграв тут проти неї, бо вона не відчувала сили піти далі, щоб психологізувати цю прозу. Ідеї конвертувати в прозу вміла, а зробити психологічною її не змогла. Та й про інші її тексти Рудницький відмічав, що вони є "з дуже слабеньким обсерваційним і психологічним матеріялом, технічно зовсім несучасні" [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кобилянська О. Літературно-критична студія з портретом письменниці. 1899. Т. 5. Ч. II. С. 28–51. 9.XII.1898.

2. Рудницький М. Від Мирного до Хвильового. Львів: Накладом Вид. Спілки "Діло", 1936. 438 с.

3. Вільде І. Сестри Річинські: роман / передм. Юрія Николишина. Львів: Апріорі, 2011. 1262 с.

УДК 811.111'373.72

КОРЧАК Ю.М., студентка
Науковий керівник – **ТАРАСЮК А.М.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

DIOMS USING IN THE ENGLISH LANGUAGE

This thesis is focused on the rules of use and correct translation of idioms in English.
Key words: idiom, phraseology, collocation, phrase, chain of words.

Learning idioms is useful for everyone, regardless of the level of knowledge of a foreign language. We will explain why and how to do it more effectively in this thesis. And, of course, we will analyze the idioms themselves in English with a translation. [4]

Idioms are groups of words for which the common meaning does not consist of the meanings of the elements. Therefore, it is quite difficult to guess the meaning of phrases, and you need to memorize them in a ready-made form. Each word in isolation can only suggest, but the overall meaning is always slightly different than the simple sum of the elements. [2]

What are these phrases? In Ukrainian, we use the term “phraseologism”, in English the name “idiom” has become established. But the meaning of the terms is identical: it is a chain of words in which each word is strictly assigned its place, and the meaning of such a chain does not coincide with the meaning of the elements. For example, the phraseology “to have a frog in your throat” is not translated as “мати жабу в горлі”. The meaning is fixed not by individual words, but by the whole phrase in general – “wheezing, difficulty speaking, feeling pain in the throat”. That is, an idiom is an independent unit of the dictionary. [2]

There are units of language that are very similar to idioms, but still differ in some ways. For example, you should not confuse idioms and collocations. Collocation is the choice of a word established in the language under the condition of using another word. So, in some cases the verb to make is used in the English language, and in others to do. We will say to make an effort, but to do a favor. The choice of the word is fixed by the rules, but the meaning here is transparent, and consists of the meanings of each word separately. This is how collocations differ from idioms. [1]

Collocations also include phrasal verbs. In them, prepositions with the verb tend to modify the meaning, and each preposition can have its own meaning. In addition, phrasal verbs have a clear formation scheme: a preposition or an adverb is added to the predicate. And idioms in English can have any form. [1]

Idioms also differ from proverbs. Proverbs are limited in their semantic content: they are meant to reflect folk wisdom, they contain advice or warnings. Whereas idioms can describe any situation. There is also a difference in form: idioms are not necessarily a proposition, it can only be a part of it. And proverbs are finished statements. [1]

The form of a phraseology can be fixed more or less rigidly. The verb usually changes freely in tense. But the choice of an article or its absence can be strictly fixed. For example, in the idiom (a) piece of cake, the article is missing before the word cake. Instead, in the literal meaning of "piece of cake", the article can appear according to the rules of using articles. [2]

Don't worry, it's *a* piece of cake, there will be no problem*! – Не турбуйся, це простіше простого, не буде жодних проблем!*

I got *a* piece of *the* cake that you baked. *– Я отримав шматок пирога, який ти спекла.*

Every English idiom has its own history. Idioms are used in American, English, Australian, and in every English-speaking country. Actually, colloquial idioms appear from life and reality. This is where science ends, and the "folk" language begins. Basically, idioms arise from people's daily life and life, from observations of nature, the figurative meaning of words, culture and history, and from literature. [1]

Let's consider some examples. Emergence from everyday life: the English expression “call it a day” is translated as “закруглюватися” It has its roots in the 19th century, and the phrase call it half a day, which meant leaving work before the end of the working day. That is, by “day” we mean a working day. The literal translation of “call it a day” is to call it a (working) day. Gradually, this idiom came to mean the completion of any work, be it regular work for money, homework or cleaning the apartment. [4]

Emergence of idioms from observations of nature. The idiom “go with the flow” translates as “плисти за течією”. Here the imagery of Ukrainian and English coincides, and the translation is literal. As in the Ukrainian language, this idiom contains an idea like “surrender to fate and see what happens next.” It's like swimming down a river and stopping to row - it will take you wherever it wants. [1]

The emergence of idioms from the figurative meaning of words. The idiom teacher's pet literally translates as “teacher's pet”, which means “улюбленець вчителя”. That is, here pet is used figuratively as “favorite student”. [1]

Emergence from culture and history. An interesting story is connected with the idiom “bite off more than you can chew”. Literally translates as “відкусити більше, ніж зможеш прожувати.” The expression is used when a person takes on more responsibility than he can handle. In Ukrainian, in such a case they say: “it's too much to take on.”[3]

The emergence of idioms from literature. There are situations when you want to get closer to a person, and people invent ways to communicate for this. We call it “розтопити лід”. English speakers literally break the ice. The idiom was coined and used by Shakespeare in The Taming of the Shrew, where Tranio's servant convinces the nobleman Petruchio to “break the ice” (talk) with Caterino in order to develop mutual sympathy. [1]

So, English idioms - as well as sayings like proverbs - are another creation of “folk creativity”. It is they who make the English language a manifestation of life in all its chaos and diversity. Idioms greatly enrich the English language and give it an incomparable charm. [1]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Денис Туровський. Ідіоми в англійській мові. URL:https://englishprime.ua/idiomy-v-anglijskom-yazyke/
2. Ідіоми в англійській мові. URL:https://puzzle-english.com/directory/idioms
3. Englishdom. Топ 100 найважливіших англійських ідіом. URL:https://www.englishdom.com/blog/100-samyx-vazhnyx-anglijskix-idiom/
4. Англійські ідіоми. URL: https://www.ef.ru/angliyskie-resursy/angliyskie-idiomy/

UDC 639.37:597.2/.5

КОШКА В.В., магістрантка
Науковий керівник – **МАРЧУК В.В.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

FRESHWATER SPECIES:GIANT FRESHWATER SHRIMP (MACROBRACHIUM ROSENBERGII)

Коротко описано особливості біології, переваги та можливість вирощування гігантської прісноводної креветки (Macrobrachium rosenbergii). Розглянуто перспективи та переваги вирощування цього виду в українській аквакультурі.

Ключові слова: Macrobrachium rosenbergii, ставок, басейни, абіотичні фактори, аквакультура.

Giant freshwater shrimp (*Macrobrachium rosenbergii*) belongs to the department Decapoda, suborder Natantia – swimming shrimp, family *Palaemonoidae Rafmesque*, 1815, genus Macrobrahium.

Most of the shrimp are marine inhabitants. In fresh waters, there are mainly representatives of two families: Palaemonidae and Atyidae. Only one genus of Macrobrachium is of industrial importance, the species of which reach quite significant sizes – from 50 to more than 300 mm. The main habitat of the giant freshwater shrimp is in the lower parts of rivers and estuaries. Adults usually live at the bottom of rivers, migrating to the brackish and salty water of estuaries for spawning. The larval period takes place in estuaries. Larvae are the most stenobiont, the biot of young is somewhat wider, adults are eurybiont. The optimal conditions are basically the same for all stages: water temperature - 28–300C, illumination - about 4000 lux, water saturation with oxygen - about 70%, pH – 7–8, nitrite content - no more than 0.1 mg/l, nitrates – no more than 20 mg/l, water hardness 30-150 mg/l. The lifespan of a giant freshwater shrimp is 3–4 years.

The life cycle of M. Rosenbergii consists of the following periods: embryonic, larval, juvenile and adult. Freshwater shrimp are of different sexes. In females, the reproductive system consists of paired ovaries, oviducts and gonopores.

Shrimp reach sexual maturity at the age of 4–5 months. Females mature earlier than males at a length of about 80 mm, and a weight of about 6.8–8 g. The length and weight of males at the beginning of maturation are about 100 mm and 10 g. The rate of embryogenesis is largely determined

by water temperature and for freshwater shrimp it is 11–30 days in the temperature range of 21–33C. The optimal temperature is 27–29C. During embryogenesis, eggs change color from orange to yellow and then to gray [2].

Larvae hatch within 1-3 days. The larval period takes place in estuaries. Larvae can stay in fresh water for no more than five days. The optimal salinity of water for larvae is 12–14 ‰, for young and adult shrimp – 0–8 ‰, although the latter are tolerant to this factor and can successfully develop at a salinity of 0–30 ‰. For larvae, water temperature below 18C and above 34C is lethal; for adults – below 13C and above 37C, although nutrition and growth stop already at a temperature below 18C.

In the natural environment, larval mortality reaches 99%. The main causes of mortality: low water quality, sharp fluctuations in salinity, diseases, planktophagous predators, insufficient feed, etc.

The giant freshwater shrimp never burrows into the sand or digs a hole, but hides in hiding places or in the shadow of objects. It feeds and shows activity mainly at dusk and at night, during the day it is sedentary. Feeding behavior can be divided into three stages: increased searching activity of antennules and claws; moving to a food source; food contact and testing. Shrimp are polyphagous, able to eat both live and non-living food. Thus, in the delta of the Purari River (New Guinea), the giant freshwater shrimp feeds on crustaceans, molluscs, and higher aquatic vegetation; in the rice fields of India, rice grains, sand, and detritus were found in her stomach; in the reservoirs of Thailand, its diet consists of insect larvae, small crustaceans, plant and animal detritus[1].

The growth of shrimp occurs gradually, after molting, when the shell changes. Molting is a critical moment in the life cycle of shrimp: it is at this moment that maximum mortality is observed. During molting, one or both claws are often lost, which increases the defenselessness of the molting individual. The most vulnerable stages in the ontogenesis of the giant freshwater shrimp are the larval stages. In the larval period, the shrimp is the most stenobiont, and its mortality is the highest for the entire ontogeny.

Using aquaculture methods, due to the creation of optimal development conditions, it is possible to increase the realization of the biological production potential of the species.

Giant freshwater shrimp is one of the most highly valued delicacies. The meat has dietary value - it contains up to 35% easily digestible protein, and the shell is widely used in medicine. In addition, shrimp are used for the preparation of various food additives, as well as an important component of artificial feeds in aquaculture.

Cultivation of freshwater shrimp began in the 50s of the last century in the countries of Southeast Asia. The main prerequisite for the intensification of the cultivation of freshwater shrimps was the insufficient amount of natural reserves to meet the continuously growing demand. At the same time, in the last 30 years, world market prices for shrimp products have remained consistently high.

In recent decades, a lot of research has been carried out on the breeding and cultivation of freshwater shrimps, thanks to which aquaculture has reached a much higher level with the use of intensive methods and advanced technologies.

Shrimp cultivation is increasingly spread in countries with a temperate and subtropical climate (USA, Japan, England), where cultivation begins in controlled conditions and then continues in open water bodies. It is also possible to grow shrimp in pool complexes with a closed water supply system.

Cold climatic conditions require the mandatory use of closed systems for keeping broodstock of giant freshwater shrimp in winter, spawning, incubation and rearing of larvae in warm sea salt water. Cultivation of juvenile individuals to commercial size is carried out in three main directions:

- - in pools with a closed water supply cycle;
- - in open ponds of the southern regions under natural climatic conditions;
- - in ponds, gardens and pools on warm waters of energy facilities.

Currently, the lack of biotechniques for obtaining viable planting material at various stages of ontogenesis (for shrimp farms of various types) on an industrial scale is an obstacle to the expansion of shrimp cultivation. The development of aquaculture can be achieved by optimizing the conditions

for growing shrimp both in the early stages of ontogenesis and adults, by solving a number of biotechnical issues related to cannibalism, stocking density, feeding, etc.

In all types of cultivation of giant freshwater shrimp, biotechnology includes the following main stages:

• - formation and maintenance of the mother herd;
• - incubation of eggs, rearing of larvae until metamorphosis;
• - rearing of post-larvae until obtaining viable planting material;
• - growing young to marketable size.

Based on the above, the giant freshwater shrimp (Macrobrachium rosenbergii) can be considered a promising object of aquaculture.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Fish skin pigmentation in aquaculture: The influence of rearing conditions and its neuroendocrine regulation / P.G. Vissio et al. General and comparative endocrinology. 2021. 301 p. DOI:10.1016/j.ygcen.2020.113662

2. MicroRNA regulation of skin pigmentation in fish / B. Yan et al. Journal of Cell Science. 2013. 126. 15. P. 3401–3408. DOI:10.1242/jcs.125831.

УДК 159.9:619-052

КОНСТАНТІНОВА О.Ю., студентка
Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С.Г.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Розкрито поняття професійного спілкування та ролі невербальних засобів у професійному спілкуванні лікаря ветеринарної медицини. Охарактеризовано невербальні знаки та їх значення для успішної комунікації.

Ключові слова: професійне спілкування, лікар ветеринарної медицини, власник тварини, невербальні засоби спілкування, жести, емпатія.

Спілкування є невідємною частиною діяльності представників професій, що належать до типу «людина-людина». Оскільки професія лікаря ветеринарної медицини поєднує у собі ознаки двох типів «людина-людина» і «людина-природа», то поняття професійного спілкування є актуальним для становлення майбутнього фахівця. Воно є важливим засобом встановлення контактів, обміну інформацією, пізнання, взаємовпливу та умовою розв'язання професійних завдань. Поняття професійної діяльності та спілкування є взаємозумовленими та доповнюють одне одного. Без спілкування неможливе особистісне становлення та формування професіонала. Ряд науковців паралельно з професійним спілкуванням, яке функціонує у межах тієї чи іншої професійної сфери, розглядають близьке поняття ділового спілкування.

Професійне спілкування може відбуватися у різних формах, виконувати різні функції та передбачає використання вербальних і невербальних засобів спілкування. Невербальні засоби разом з вербальними сприяють створенню, сприйняттю та передачі інформації у процесі професійної взаємодії.

Застосування невербальних засобів у професійній комунікації широко практикується у всіх сферах професійного та соціального життя людини. Алгоритми, правила і трактування невербальних знаків систематизуються та нормуються для кожної сфери діяльності, отримуючи чітке спрямування та радикальне обмеження [1].

Актуальність проблеми також підкреслена значною увагою вчених, які досліджували особливості невербальних засобів у спілкуванні. Серед них В.Пасинок, Н. Бутенко, Н. Волкова, Б. Паригін, М. Овчаров, Н. Бетенко, Джо Наварро, Пол Екман, ХенрикФексеус та інші науковці.

Зокрема, невербальні прийоми спілкування застосовуються у журналістиці, педагогіці, політиці; бізнес-відносинах, міжнародній діяльності, криміналістиці, юриспруденції, медицині та ін. Вважається, що повний контроль над рухами, зміною положення тіла, мімікою, є вищим рівнем опанування невербальною мовою, що підтверджується на практиці. Мізансцена, пантоміма, жести і міміка здатні не лише передавати інформацію, але й ефективно впливати на співрозмовника [2].

Використання невербальних засобів у професійному спілкуванні лікаря ветеринарної медицинидозволяє підсилити взаємодію у професійному спілкуванні між лікарем і власником тварини. Адже важливе значення у спілкуванні мають міміка, жести, постава та погляд, тобто візуальний контакт. Прямий відкритий погляд лікаря викличе довіру у власника тварини, а опущений і спрямований убік, навпаки, сприятиме підозрі та недовірі.

Невербальні знаки дозволяють нам отримати більше інформації та зрозуміти ставлення самого мовця до предмету мовлення. Часто обмеженість кількості та якості інформації може стати джерелом непорозумінь між лікарем та власником тварини. Для успішного професійного спілкування мають значення такі фактори як надійність, відкритість, доброзичливе ставлення, демонстрування компетентності у питанні що обговорюється, уміння переконливо викладати думку, розуміння відповідальності, зрозуміле пояснення, врахування зворотніхзвязків щодо того, наскільки правильно вас зрозуміли [3; С. 414].

За допомогою жестів можна повніше і зрозуміліше подати інформацію, пояснити чи переконати власника тварини який звернувся за допомогою. Серед жестів, пов'язаних з передачею інформації виділяютьжестивказівні, зображувальні і символічні. Вказівним жестом (наприклад, кистю руки) у супроводі мовного контексту можна точно і конкретно окреслити напрямок дії чи рух, вказати на хвору ділянку тулуба тварини. Уявлення про розмір, форму, зовнішні ознаки, розміщення чи рух можна підсилити зображувальними жестами, які допоможуть вплинути на співрозмовника або переконати його. Зображувальним жестам характернее експресивне посилення їх відтворення. Символічні жести несуть переважно абстрактний характер та інформують про певнінаміри. Наприклад, заклик до мовлення, жести вітань при зустрічі іпрощанні.

Для посилення чи підкреслення ритмічного малюнка висловлювання, з метою відтворення чи демонстрування ритму дії, перелічування, уповільнення чи прискорення темпу, використовуються ритмічні жести. Посилити емоційну експресивність мовлення можна за допомогою емоційних жестів, які виступають у ролі дублеріввідповідних інтонаційних конструкцій. Гудим І.М. визначає найбільш усталені жести, названі у мовних фразеологізмах: *«сплеснути руками» (радість, захоплення); «розвести руками» (здивування); «схопитися за голову» (розпач); «відмахнутися рукою» (незгода); «поплескати по плечі» (підбадьорити)* [4; с.128].

Особливого значення у професійній діяльності лікаря ветеринарної медицини набуває наявність емпатії – вміння проникнутися проблемою та готовність співпереживати власнику тварини. Важливим для прояву емпатії є комунікативний компонент, який за допомогою вербальних і невербальних засобів сприяє встановленню довіри та контакту з відвідувачами. Тож, така професійна якість як емпатія допомагає лікареві зрозуміти почуття та емоцій клієнта, контролювати власні емоції у спілкуванні, а також передбачає результативність комунікації.

Таким чином, постає актуальна проблема популяризації, значення та опанування невербальної комунікації та емпатії у сфері ветеринарної професійної діяльності.

На нашу думку, невербальні засоби та емпатичні прийоми є нерозривними і подібними певним чином до філософської школи ноології, що також є перехідною зоною розмежування двох середовищ – фізичного невербального та емоційного емпатичного.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Debra Stein, the president of the San Francisco-based public affairs firm, GCA Strategies. Author of several books on NIMBYism, 2008.

2. Marco Pacori - Ipnosi non verbale, 2022. Studio PsicoterapiaIpnoticaDott. Marco Pacori. via Trieste 155/B Gorizia P.IVA 00467870317

3. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: підручник. К.:Либідь, 2005.464 с.
4. URL:https://lib.iitta.gov.ua/5183/1/Gudum.pdf

УДК 619:591.145:612.398.192:636.7

КОРНІЄНКО Д.М., студентка
Науковий керівник – **РЕЙДА О.А.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

EFFICIENCY OF THE THERAPY BASED ON AMINO ACIDS FOR EPILEPSY IN DOGS

The epilepsy is the most widespread chronic neurological disorders among animals, as well as among people. This article is devoted to the problem of epilepsy in pets, particularly in dogs, The attention is given to issue of effectiveness treatment because of the reason, that most dogs, which are vulnerable to this disease belong to popular breeds.

Key words: diet, amino acid content, dogs, epilepsy, interictal period.

Dogs prone to epilepsy usually belong to popular breeds, such as the Beagle, the Saint Bernard, the Shetland Sheepdog, the Bernese Mountain Dog, the Keeshond, the Golden Retriever, the Labrador Retriever and the poodle [1, p. 23]. The number of these breeds reaches hundreds of thousands. The prevalence of epilepsy in dogs ranges from 0.5% to 5% [2, p.12]. Consequently, the epilepsy affects tens of thousands of dogs around the world. Furthermore, epilepsy is incurable, so the development and improvement of therapy methods are increadibly actual today.

The purpose of this work is to analyze the studies and to identify the impact of dogs receiving a diet with a high content of amino acids on the subsequent frequency of epileptic seizures and the duration of the interectal period.

For the analysis, we use the study, which was conducted on the basis of the clinic of small animals of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, the clinic of veterinary medicine "BioSphere" (Kyiv) and the clinic of veterinary medicine "Welyka Medveditsa" (Kyiv) in 2016.

For this study, a group of eight dogs, which had previously been diagnosed with epilepsy of unknown origin was selected. Duration of interictal periods of animals was 4-10 days. A control group of clinically healthy dogs was formed. To determine the level of amino acids in the body, electroencephalography was performed, followed by a blood test three times: before treatment, 1 and 2 months after the start of treatment. A complex of amino acids containing L-leucine ("Myprotein," UK) - 150 mg/kg, L-isoleucine ("AJINOMOTO," Japan) - 275 mg/kg was added to the diet of dogs; L-valine (AJINOMOTO, Japan) – 240 mg/kg; glycine (BIOTICS, Russia) – 300 mg/kg; taurine ("OLIMP sport nutrition," Poland) - 240 mg/kg. According to the results of tests, the content of amino acids in the blood of sick dogs increased both 1 month after the start of therapy and 2 months later. In addition, the content of amino acids which haven’t been added to diet, such as: serine, glutamic acid, alanine increased as well [2, p.32].

It is worth mentioning that it’s important to increase the proportion (and molar proportion) of the amino acids, relatively to other amino acids, that are in competitive relations regarding to the usage in transport systems and exchange processes with. The purpose of this is to obtain the therapeutic effect of amino acids as anticonvulsants.

The study showed that the added complex of amino acids has an anti-epileptic effect and prolongs the interictal period in 2-3 times in 37.5% of sick dogs. But a compensatory period lasts 35-48 days, which is equivalent to a short one.

Consequently, the efficiency of the application of the therapy based on amino acids for epilepsy in dogs is very high, despite of the short duration of the period of efficiency. The complex of amino acids, which was studied, included leucine, isoleucine, valine, glycine and taurine. These chemicals have a positive impact on the organism (an anti-epileptic effect). Accordingly, we can conclude that it is necessary to use amino acids widely in the treatment of dog’s epilepsy.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. International veterinary epilepsy task force consensus report on epilepsy definition, classification and terminology in companion animals/M. Berendt et al. BMC Veterinary Research. 2015.
2. Zonisamide therapy for refractory idiopathic epilepsy in dogs / C.W. Dewey et al. J Am Anim Hosp Assoc. 2004. no. 40. P. 285–291.
3. Dewey C.V. Anticonvulsant therapy in dogs and cats. Vet Clin North Am Small Anim Pract. 2006. no. 36. P. 1107–1127.
4. Branched chain amino acids as adjunctive therapy to ketogenic diet in epilepsy: pilot study and hypothesis /A. Evangeliou et al. J Child Neurol. 2009. no. 4. P. 1268–1272.

УДК 616.831+005.4

ЛИХОЛАЙ А.А., студент
Науковий керівник – **РЕЙДА О.А.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

TULAREMIA AE A RE-EMERGING TICK-BORNE INFECTIOUS DISEASE

This article is devoted to the problem of determining one of the acutest zoonotic natural-focal infectious disease with many mechanisms of transmission as Tularemia. The attention is given to the number of factors that promote penetration into the phagocyte, inhibiting its killing activity, and reproduction in the infected cell (Vi-antigens, neuraminidase, endotoxins, etc.)

Key words: Tularemia disease, signs and symptoms, skin ulcers, inflamed eyes.

Tularemia is an acute febrile zoonotic illness caused by the highly infectious Gram-negative organism Francisella tularensis. It is important to maintain a high degree of clinical suspicion for tularemia infections as symptoms can vary depending on the route of infection. Tularensis is one of the most infectious agents known; as few as 10-25 organisms can cause an infection in humans. Several subspecies of the bacteria are known and their virulence and geographical range also vary. In the US, tularemia is rare with most cases reported in the southern and central states. However, over the years cases have been reported in the Northern part of the country.

After George McCoy accidentally discovered a new infection in 1911 while investigating bubonic plague in squirrels, he transmitted the disease to experimental animals and isolated the causative organism. He called it Bacterium tularense, after Tulare County, California. In 1919, Edward Francis determined that an infection called "deer-fly fever" was the same disease, naming it "tularemia." He demonstrated that it occurred in wild rabbits and inadvertently showed that it was highly infectious, for he and all his laboratory assistants contracted the illness.

Tularemia, also known as “rabbit fever,” is a disease caused by the bacterium Francisella tularensis. Tularemia is typically found in animals, especially rodents, rabbits, and hares. Tularemia is usually a rural disease and has been reported in all U.S. states except Hawaii. Typically, people become infected through the bite of infected insects (most commonly, ticks and deerflies), by handling infected sick or dead animals, by eating or drinking contaminated food or water, or by inhaling airborne bacteria.

The signs and symptoms people develop depend on how they are exposed to tularemia. Possible symptoms include skin ulcers, swollen and painful lymph glands, inflamed eyes, sore throat, mouth sores, diarrhea or pneumonia. If the bacteria are inhaled, symptoms can include abrupt onset of fever, chills, headache, muscle aches, joint pain, dry cough, and progressive weakness. People with pneumonia can develop chest pain, difficulty breathing, bloody sputum, and respiratory failure. Tularemia can be fatal if the person is not treated with appropriate antibiotics.

Tularemia can be difficult to diagnose. It is a rare disease, and the symptoms can be mistaken for other, more common, illnesses. For this reason, it is important to share with your health care provider any likely exposures, such as tick and deer fly bites, or contact with sick or dead animals.

Blood tests and cultures can help confirm the diagnosis. Antibiotics used to treat tularemia include streptomycin, gentamicin, doxycycline, and ciprofloxacin. Treatment usually lasts 10 to 21

days depending on the stage of illness and the medication used. Although symptoms may last for several weeks, most patients completely recover.

Treatment for tularemia with antibiotics (usually gentamicin or streptomycin) is very effective at reducing the severity of the disease. It is important antibiotic treatment for tularemia be started without delay when the disease is suspected. Factors associated with a more severe outcome include increasing age, serious coexisting medical conditions, symptoms of a month or longer before treatment, and inappropriate antibiotic therapy. Overall, 4% of persons with tularemia die due to the disease. Although tularemia can be severe, preventive antibiotic therapy in non-ill persons following a tick bite is not recommended.

Tularaemia is a zoonotic bacterial disease of the Northern hemisphere. The causative agent, *Francisella tularensis*, is spread to humans by direct contact with infected rodents or lagomorphs, aerogenic exposure, ingestion of contaminated food or water, or by arthropod bites. The prevalence of tularaemia shows a wide geographic variation. In some endemic regions, outbreaks occur frequently, whereas nearby rural parts of a country may be completely free.

REFERENCES

1. The Lausanne Stroke Registry: Analysis of 1000 consecutive patients with rst stroke / J. Bogousslavsky et al. Stroke. 2008. Vol. 19. P. 1083–1092.

2. Bamford J., Sandercock P., Dennis M. A prospective study of acute cerebrovascular disease in the community. The Oxford Community Stroke Project 2001–2006. Journal of Neurology? Neurosurgery and Psychiatry. 2008. Vol. 51. P. 23–24.

УДК: 81'25:81'276.6:327

ЛУШНИЦЬКИЙ І.О., студент
Науковий керівник – **ПИЛИПЕНКО І.О.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

СПОСОБИ УТВОРЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО СЛЕНГУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ

У статті розглядаються способи творення політичного сленгу. Основну увагу автор концентрує на особливостях перекладута найбільш доцільних способах передачі англомовного політичного сленгу українською мовою.

Ключові слова: перекладацька трансформація, політичний сленг, словотвір, текст ЗМІ.

У нинішніх умовах розвитку інформаційних технологій ми спостерігаємо значне формування нових лексичних одиниць, а тому такі специфічні мовні пласти, як сленг, стають предметами вивчення сучасних дослідників. Це не дивно, оскільки сленг охоплює практично всі сфери людського життя і вирізняється метафоричністю, експресивністю та “нетрадиційністю”.

Термін “політичний сленг” нерідко використовується журналістами при вживанні особливого слова або виразу, що привертає увагу, у політичному контексті. Поняття “політичний сленг” і “політичний жаргон” часто розглядають як тотожні. Так, згідно з визначеннями кількох словників (Cambridge, Oxford, Webster), сленгу притаманні такі характеристики: 1) приналежність до неформального прошарку лексики; 2) більш активне вживання в усному, ніж у письмовому мовленні; 3) обмеженість уживання контекстом або соціальними рамками [1, 2, 3]. Отже, політичний сленг можна визначити як специфічну підмову, яку використовують представники сфери політики, що вирізняє цю групу серед інших. Проте зростаюча роль суспільства та велике значення ЗМІ в політичних процесах і політичних рішеннях винесли його за межі групи. Використання політичного сленгу допомагає уникнути повторень слів, мовних оборотів і конструкцій, робить текст більш яскравим, виразним та оригінальним.

При перекладі одиниць політичних сленгу основною проблемою постає саме складність підбору його відповідників, так як вибір засобів вираження в мові перекладу залежить

безпосередньо від з'ясування значення слова у конкретному контексті. У кінцевому варіанті перекладу має розкриватися не тільки значення сленгового слова, а і його емоційне забарвлення. При перекладі, аби відтворити зміст та смислові відтінки виразів даної підмови, застосовують лексичні перекладацькі трансформації, серед яких ми детально обговоримо експлікацію (описовий переклад) та калькування.

Спосіб експлікації дозволяє передавати значення слова мови оригіналу, у якого немає відповідника у мові перекладу, переважно через те, що сленгова лексема з'явилася досить недавно, за допомогою словосполучення. Однак недоліком цього способу є багатослівність, а тому він застосовується у тому разі, якщо можна обмежитися невеликим поясненням. Наприклад:

- Brexit (Britain + exit) – вихід Британії з Євросоюзу; "In his 25-minute speech, he declined to mention Brexit or the EU" (The Guardian, March 30, 2023).
- zombie lie –брехня, яку, скільки б разів її не спростовували, продовжують говорити – коментується автором у контексті статті: "Regardless of the motives or explanations, however, this is how a standard Washington lie becomes a zombie lie – lie that simply will not die." (The Huffington Post, March 18, 2010).
- ukrained – у словнику "Urban dictionary"надається таке пояснення: "Коли ти Росія, і ти вторгаєшся в іншу країну, у відповідь отримуєш глобальне приниження"; "Russia has been ukrained." (Urban dictionary, March 22, 2022).

Коли виникає потреба передати у перекладі власну назву чи поняття, а експлікація чи підбір еквівалента слова є неприйнятними з певних причин, тоді доводиться вдаватися до калькування. Варто зауважити, що у такому випадку від перекладача вимагається надати до свого перекладу пояснення:

- Euratom (Europe + atom) − Євроатом (Європейське співтовариство з атомної енергії); "For the nuclear industry, rapid departure from Euratom without a clear replacement spells disaster" (The Guardian, July 10, 2017).
- COVidiot (COVID + idiot) – ковідіот (будь-хто, хто все ще вірить у все, що говорять про COVID основні ЗМІ); "The notion of covidiots serves to explain non-adherence to Covid restrictions in terms of motivation and psychological choice." (The Guardian, September 2, 2020).

У дослідженні розглянуті та проаналізовані одиниці політичного сленгу та перекладацькі трансформації, що найчастіше використовуються для перекладу. У ході дослідження нам вдалося з'ясувати, що головною проблемою при перекладі політичного сленгу виявилася складність підбору повних еквівалентів. Ми побачили, що спосіб калькування не може часто використовуватись при перекладі одиниць політичного сленгу, оскільки даний прийом використовуються в основному для передачі власних назв, реалій і понять. У свою чергу, за допомогою експлікації, можна передати значення будь-якого слова, яке не має еквівалента в оригіналі, проте недоліком описового перекладу є його багатослівність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Cambridge dictionaries. URL:http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/
2. Oxford dictionaries URL:http://www.oxforddictionaries.com
3. Merriam-Webster. URL:http://www.merriamwebster.com//
4. Urban dictionary. URL:https://www.urbandictionary.com/

УДК 8.81.13'25

МІЩЕНКО О. С., студентка
Науковий керівник – **ЧЕРНИЩУК Ю.І.,** ассистент
Білоцерківський національний аграрний університет

СИСТЕМИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Дослідження в галузі автоматизованого перекладу концентровано на основі автоматичного перекладу за допомогою комп'юторної техніки та різного програмного забезпечення.

Ключові слова: системи автоматизованого перекладу, переклад, пам'ять (ТМ), програмне забезпечення.

У епоху глобалізації значно зріс попит на безперешкодний потік інформації між різними мовами. Багато компаній працюють на світовому ринку і потребують локалізації своїх продуктів і послуг. Як наслідок, ринок перекладацьких послуг зростає, і його значні потреби ще досі здебільшого не задоволені. У свою чергу, від перекладачів вимагають все більше як з точки зору продуктивності, так і якості виконання роботи.

На щастя, розвиток технологій пропонує підтримку перекладачу. Програмне забезпечення для перекладу пропонує можливість задовольнити ці вимоги.Computer Assisted Translation (CAT). Потужні комп'ютерні технології можуть розширити людські здібності перекладачів, допомагаючи їм обчислювальною потужністю.

Проте, незважаючи на те, що технологія перекладу користується значною популярністю та її вивчення розвивається, багато перекладачів ставляться до цієї технології з недовірою.

Сучасні робочі перекладачі повинні мати комп'ютерну грамотність, щоб доповнити свої лінгвістичні здібності, підкреслюючи таким чином універсальність передових інструментів Microsoft Office, спеціалізованих електронних та онлайн-словників тощо. Їх називають електронними

інструменти. Проте професійним перекладачам часто доводиться використовувати пам'ять перекладів і термінологічні бази даних.

Translation Memory(TM) в є ключовим компонентом засобів автоматизованого перекладу. TM, також згадується як Sentence Memory або Translation Archive, це в основному база даних, що містить пари одиниць перекладу в цільовому та вихідному мови, тобто, наприклад речення мовою оригіналу разом із його перекладом. Коли перекладач використовує інструмент TM для перекладу нового тексту, інструмент визначає схожість між сегментами нового тексту та збережені вихідні тексти. Потім перекладач може вставити або адаптувати попередній переклад цього сегмента.

Таким чином, функції пошуку та пошуку є важливим компонентом усіх інструментів TM. Таким чином перекладач звільняється від нудної роботивласна, людська, часто хибна, пам'ять

Інструменти перекладу також надають користувачеві можливість вирівнювання, що дозволяє створювати пам'ять перекладів раніше перекладені документи, зіставляючи одиниці перекладу і вводячи їх до бази даних пам'яті перекладів.

На цьому етапі необхідно визначити поняття точної та нечіткої відповідності. Ці два види збігів можна розрізнити за рівнем відповідності або подібності між одиницею у новому проекті перекладу та одиницею SL, яка зберігається в пам'ять перекладів. Ідентичні збіги називаються точними, а всі інші збіги – позначені як нечіткі збіги

Виділено наступні недоліки засобів CAT:

1. Теоретично, коли перекладачі мають у своєму розпорядженні організовані доступні архіви попередніх перекладів, результат повинен покращення узгодженості та швидкості перекладу. Це більше стосується одних типів документів, ніж інших; за визначенням. Пам'ять перекладів є найбільш корисною, якщо застосовувати її до текстів із повторюваним вмістом.

2. Перекладачі часто працюють із декількома форматами файлів, а системам Translation Memory зазвичай потрібні фільтри для збереження форматування.

3. Нарешті, пам'ять складається з матеріалів, наданих як клієнтом, так і перекладачем. Виникає питання кому належить кінцевий продукт. Моральна власність — це одне, але юридична власність важлива, коли пам'ять стає цінним товаром у ринок. Є клієнти, які зловживають такими інструментами, щоб заплатити лише невелику ставку, надавши перекладачу свої пам'яті перекладів не дуже хорошої якості, і при цьому платять менше.

Зрозуміло, що комп'ютери могли навіть не починайте замінювати людських перекладачів такими текстами. Навіть з іншими типами текстів, наш аналіз ролей і можливостей як MT, так і CAT показує, що жодне з них не є достатньо ефективним і точним, щоб усунути потребу в людських перекладачах. У свою чергу, перекладачі повинні визнати та навчитися використовувати потенціал нових технологій, щоб допомогти їм бути більш продуктивними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Austermühm F. Electronic Tools for Translator. Manchester: St. Jerome Publishing, 2001.
2. Bowker L. Computer Aided Translation Technology. A Practical Introduction . Ottawa: University of Ottawa Press, 2002. 185 p.

УДК: 528.48

ПЕЛИХ В.А., студентка
Науковий керівник – **ВЕЛИКА К.І.,** асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

GEODESIC DEVICES

Геодезія є важливою наукою для розрахунків інженерних проектів і вимагає використання сучасних технологій і обладнання. Сучасні прилади полегшують роботу геодезистам і допомагають здійснювати точні розрахунки. Електронні прилади є актуальними і підлягають ретельному вивченню та аналізу.

Ключові слова: геодезична розвідка, геодезичні прилади, поверхня землі, геодезичні вимірювання, навігація.

Geodetic instruments are tools and equipment used in the scientific researches that are connected with measuring and mapping of the Earth's surface. Precise measurements are required for various purposes such as map making, land subdivision, building and land resource planning. There are a variety of geodetic instruments to choose and each is designed for a specific task. These instruments have evolved for a long period of time and they continue to evolve with the help of modern technology. In this study, the basic geodetic instruments, their types, and their applications are analyzed.

The use of geodetic instruments is essential for accurate and precise measurements in geodetic surveying. They fall into three categories: gauges, angle gauges, and levels. Measuring instruments are used to determine distance, height, and width. They include such equipment as ranging rods, and ranging chains. An angle meter is used to measure angles as well as a theodolite, a total station, a GPS receiver and other equipment. On the other hand, spirit levels are used to measure height differences. They consist of devices such as bubble levels and vertical bars [1].

The thodolite is probably the most widely used geodetic instruments. It is used to measure horizontal and vertical angles with high precision, making them useful for a variety of tasks such as architectural design, surveying and land surveying. The total station combines functions of a theodolite and a range finder, enabling simultaneous angle and distance measurements on one device. Total stations are commonly used in civil engineering projects.

Global Positioning System (GPS) receivers use signals from satellites to determine precise locations on land. GPS receivers can be used for a variety of tasks such as: mapping, navigation and surveying. They are especially useful for working with remote locations and large areas [3].

Levels are used to determine the difference in elevation between two or more points. There are different types of spirit levels, including spirit levels, automatic levels and digital levels. Levels use a bubble or bottle of liquid to indicate flatness, while automatic and digital levels use electronic sensors [5].

Range rods, range tapes and range chains are used to measure distance. Range poles are tall. Thin poles are used to provide a reference point for measuring distance in the field. A Tape and a chain are used to measure the distance between two points directly. They can be made of different materials such as fiberglass, steel or fabric.

Laser range finders use laser beams to measure the distance between two objects. They are commonly used for golf and hunting, but can also be used for surveying and construction. Laser rangefinders are particularly accurate for measuring long distances [5].

Inclinometers measure the inclination or slope of a surface. They can be used to measure the slope of the terrain, the angle of a roof or the slope of a wall. Inclinometers can be digital and some

models can measure both the incline and descent. Some inclinometers are handheld, while others can be fixed to a surface. They are commonly used in architecture, engineering and geology [2].

Area meters ar used to measure the area of irregularly shaped objects or surfaces. They work by tracing the outline of an object with a spinning wheel that measures the distance. Planimeters are used in such fields as forestry, agriculture and landscaping.

Total stations are advanced surveying instruments that combine a theodolite, a rangefinder and an electronic data collector. They are used to determine the exact position and angles of various points on the Earth's surface. Total stations are commonly used in mining, engineering and construction projects [4].

The Global Positioning System (GPS) uses satellite signals to determine the exact location of an object on the Earth's surface. GPS devices can be handheld or mounted on vehicles, airplanes and ships.

They are commonly used in navigation, mapping and tracking applications across a wide range of industries including transportation, logistics and emergency services. In addition, GPS technology is used in precision agriculture, geology and environmental monitoring [3].

As a result, this makes geodesy one of the most diverse sciences dealing with the definition and measurement of the Earth's surface and the objects on it with the help of instruments. It is an important science that ensures the collection and processing of geodetic data to solve various tasks such as buildings, roads, hydraulic structures, land restoration, etc. Geodetic instruments play an important role in geodesy and are used to measure distances, angles and heights with great accuracy. These devices greatly facilitate the work of land managers and land surveyors.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анисенко О.В., Платонова К.А. Сучасні геодезичні прилади, їх значенння і роль у геодезичних вимірюваннях. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 4. URL:http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6531&i=10.

2. Войтенко С.П. Геодезичні прилади. Київ: Знання, 2012. 574 с.

3. Геодезія та GPS. URL:https://ukrayinska.libretexts.org/Науки_про_Землю/Географія_(фізична)/Книга:_Природа_географічної_інформації_(DiBiase)/05:_Геодезія_та_GPS

4. Геодезичні прилади. URL: https://civilgt.blogspot.com/2023/03/geodetic-surveying-what-is-it-types-and.html.

5. Нестеренко С.Г., Євдокімов А.А., Воронков О.О. Електронні геодезичні прилади: конспект лекцій (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій). Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2022. 102 с. URL:http://eprints.kname.edu.ua/60950/1/2019%2017Л%20репоз%20ЕГП.pdf

УДК 81'25

ПОНОЧОВНА В.В., студентка
Науковий керівник – **МИХАЙЛЕНКО О.О.**, канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ ПЕРЕКЛАДАЧА У ЗБЕРЕЖЕННІ ЧИСТОТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ПРОБЛЕМА ЗАЙВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ

Ця робота присвячена дослідженню ролі перекладача у збереженні чистоти мови, екології перекладу та проблемі зайвих запозичень.

Ключові слова: зайві лексичні запозичення, англіцизми, неперекладність, екологія перекладу.

Для кожної епохи розвитку людства характерна певна культура, що відповідає загальнолюдським цінностям будь-якої нації. Оскільки основним засобом міжкультурного спілкування є мова, тому саме вивченню мов приділяється достатня увага в усіх розвинених країнах світу. Мова безпосередньо пов'язана з усіма сферами людської діяльності. Докорінні перетворення в житті суспільства спонукають до суттєвих змін в сучасній літературній мові. Найбільшому впливові підлягає лексика. Це відбувається тому, що між народами весь час існують певні економічні, культурні, політичні чи інші зв'язки, внаслідок яких у кожну мову проникають слова та сталі сполучення з інших мов. Проте, саме завдяки запозиченню

іншомовних лексичних елементів істотно збагачується лексичний склад мови тієї чи іншої країни.

Запозичення англійської лексики з одного боку збагачує нашу мову, але з іншого боку, витісняє власні елементи, що замінюються на слова з подібним значенням. Це негативно впливає на стан національної мови і на збереження української мови.

Процитуємо В. Радчука: «Англійські слова і звороти останнім часом активніше поповнюють наш лексикон, ніж російські; наша вимова, морфологія і синтаксис несуть з боку англійської мови чималого впливу. Причини цього очевидні: комп'ютеризація, потяг до міжнародних стандартів ділового партнерства, до науки й освіти Заходу, передове товаровиробництво в англомовних країнах, лідерство англійської мови як міжнародної тощо. Проте чимало англізмів витісняє з обігу питомі українські слова». Також, на думку В. Д. Радчука, українська мова почала перетворюватись на «укрліш», тобто український варіант англійської мови. Також В. Д. Радчук виділяє: укруслиш– мішанка української, російської та англійської мов, яка істотно відійшла від будь-якої норми, проте має шанс скоро олітературитися; та укр'яз– англізована українська мова, що також утверджується недоперекладами[3].

Лексичні запозичення з англійської мови в українську проникли пізніше, ніж з французької чи німецької, головним чином у XIX та XX ст.; засвоювалися вони в основному через російську мову.

Історія проникнення англіцизмів в українську мову тісно пов'язана з історією проникнення їх в російську, яка й сьогодні має значний вплив на нашу мову. У XVI столітті разом з успіхами зовнішньої торгівлі в російській лексиці з'являються чи не найперші іншомовні слова, зокрема, англійського походження. Запозичені слова вступали разом з новими товарами та поняттями. Саме в цей період було закладено початок професійного вивчення англійської мови з науковою та практичною метою [1].

Другий період активного проникнення англіцизмів спочатку в російську, а згодом і в українську мову починається в часи правління Петра I.

У цей час спостерігається активізація запозичень попереднього періоду, а також подальше збагачення лексики за рахунок англійських запозичень з різних областей побуту, торгівлі, наук. Останні представлені математикою, морськими та загальноінженерними науками.

Третій пік появи англійських слів у російській та українській мовах – 20-ті роки XIX ст. В якості основного чинника процесу запозичення англійських слів необхідно відзначити англофільну спрямованість Катерини II, заснування нею з метою перекладу іноземних, зокрема, англійських, книг перекладного товариства [1].

Розглянемо проблему перекладу мовних реалій. Всю безеквівалентну лексику можна умовно розподілити на дві групи:

1) Власніімена (особовіімена, географічніназви, назвиустанов, організацій, газет тощо).

2) Слова-реалії – словникові одиниці, які означають предмети, поняття та ситуації, що не існують у практиці іншомовного соціального коллективу [2].

Негативний вплив інформаційного середовища, емоціоналізація глобального комунікативного простору, інтенсифікація соціальної, етнічної та конфесійної напруги вимагає підвищення рівня терпимості в комунікативному співтоваристві, тобто екологізації спілкування. Зсув комунікації у бік неекологічності особливо помітний у публічному спілкуванні політиків, відомих людей, його активно пропагують в мас-медіа. Сучасні лінгвісти дедалі частіше пишуть про лінгвоцид, мовні приниження, руйнування мови [5].

У зв'язку з цим виникла необхідність, з одного боку, рятувати людину та її мову, а з іншого – розробити теоретичні підвалини нової дисципліни, яка і покликана зберегти "чистоту мови".

З'являється нова міждисциплінарна наука – "екологія мови" / "екологія комунікації". Вперше термін "екологія мови" зустрічаємо в роботах англійського вченого Е. Хаугена[6].

Пропонуємо наступні постулати екологічного перекладу:

Переклад повинен полегшувати комунікацію.

Перекладач не повинен порушувати норм перекладу.

Перекладач несе відповідальність за свій переклад

Хоча, мова – це живе явище, яке невпинно змінюється, варто уникати вживання англізмів та намагатися підбирати відповідники. Процеси, що відбуваються в ньому, закономірні, але хотілося б, там, де можна обійтися засобами української мови, не вдаватися до іншомовних елементів та не віддавати данину моді.

Активна позиціяперекладача, на нашу думку, може і має впливати на переклади, які він здійснює. Так, останні події в Україні яскраво це продемонстрували, коли у функції перекладачів постали не лише перекладачі, але й фактично усі, хто хоч якось володіє мовою. Тобто, всі українські інтелектуали, журналісти, просто медійні особи стали перекладачами Майдану, перекладачами протесту, перекладачами з України. Українці зрозуміли, що рівень проінформованості всього світу, Західної Європи, Євросоюзу про Україну був надзвичайно низьким – для того, щоб пояснити воє бачення цього протесту і свої очікування, нам потрібен переклад, переклад як переказ себе.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Калашник В., Черпак М. Еволюція впливу російської та англійської мов на розвиток української мови. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка. № 28.
2. Комиссаров В. Н. Общая теорія перевода. 1999. 136 с.
3. Радчук В. А. Іншомовні слова в українському мовленні. Київ: Либідь, 1998. 150 с.
4. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ: Вища шк., 1988. 327 с.
5. Шаховский В. И. Унижение языком в контексте современного коммуникативного пространства. Санкт-Петербу́рг : Мир русс. слова, 2007. № 1-2. С.40-45.
6. Chesterman A. Description, explanation, prediction: a response to Gideon Toury and Theo ermans. Current Issues in Language and Society. Routledge, 1998. Vol. 5. no. 1. P. 91–98. URL:www.monabaker.com

УДК 811.133.1'28(483)

СИДОРЕЦЬ Д. А., студентка

Науковий керівник – **СТОЛБЕЦЬКАС.Б.,** ст. викладач

Білоцерківськийнаціональнийаграрнийуніверситет

ОСОБЛИВОСТІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ БЕЛЬГІЇ

Дана публікація стосується особливостей французької мови Бельгії та її відмінностей від класичної французької мови. Акцентується увага на різниці у вимові між бельгійським та французьким варіантами.

Ключові слова: французька мова Бельгії, французька мова Франції, зміни, фонетичний аспект.

Як відомо, французькою мовою говорять у багатьох країнах світу. Це такі держави як Канада, Бельгія, Швейцарія, Люксембург, Монако, а також деякі країни Африки.

Так, як французька не є рідною мовою цих країн, вона часто зазнає лексикологічних і граматичних змін внаслідок змішування з рідною мовою і діалектами тієї чи іншої країни.

Яскравим прикладом такого процесу є Бельгія – країна, яка межує з Францією й належить до першої групи франкомовних країн. Перша згадка про Бельгію відноситься до 50 рр до нашої ери. Потім вона була частиною Римської імперії, а в 5 столітті Бельгію захопили франки. Протягом усієї своєї історії Бельгія була частиною Бургундії, Іспанії, Австрії, Франції, Голландії (Нідерландів). Тільки в 1830 р Бельгія отримала незалежність.

Єдиною державною мовою на той час була французька, тому між франкомовним і німецькомовним населеннями відбувалися певні мовні конфлікти. Пізніше, у 1926 році був прийнятий закон про лінгвістичний поділ країни на північну, де обов'язковою мовою стала фламандська (німецька), і південну, де розмовляють французькою.

Так історично склалося, що у французькій бельгійській мові чимало слів та виразів, які з'явилися в результаті змішування різних діалектів. Тому французи та бельгійці не завжди розуміють один одного.

Можна простежити, що французька бельгійська мова має свої особливості й певні відмінності від французької паризької, наприклад у вимові:

- дзвінкі приголосні в кінці слів оглушуються. Наприклад: unerose [ros] замість [roz]
- дифтонг UI часто вимовляється як [oui]. Наприклад: "Etpouis. - Etpuis." (а потім?)
- звук [j] в слові Katia – [katja] вимовляється бельгійцями, як [katʃa] - [катша], ім'я Didier - [didje] стає [didзe] ([діджe])
- буква w французами вимовляється як v, наприклад BMW, а бельгійці скажуть [BMWe]
- Bruxelles вимовляється бельгійцями як [brussel], а не [bruksel].

Також існують слова, які не мають свого значення у французькій мові Франції і використовуються тільки у французькій мові Бельгії. Наприклад:

kot (m) і його похідні – koteur (m), koteuse (f) та дієслово koter (студентська кімната, наймач або наймачка кімнати, наймати кімнату)[1, с. 3]. Походить слово kot із фламандської, де має значення "вбудована шафа або комора".

До ще однієї ланки належать назви предметів, які відрізняються в обох варіантах французької мови (зміна позначеного за наявності того самого позначення)[1, с. 3]. Це такі слова, як шпаргалка(copion (m) - французька бельгійська, antisèche (f) - паризька французька), дошка оголошень (valves (f, pl) - французька бельгійська, tableaud'affichage - паризька французька), кулькова ручка (bic (m) - французька бельгійська, stylo à bille (m) - паризька французька) та деякі інші.

Також існує група слів, які зустрічаються як у Франції, так і в Бельгії, але вони мають різні лексичні значення. Наприклад:

- fourche (f) означає "вила" у паризькій французькій і "вікно у розкладі" у французькій мові Бельгії
- buse (f) означає "вентиляційна труба" у паризькій французькій та "провал під час іспиту" у бельгійській французькій
- satisfaction (f) означає "задоволення" у паризькій французькій та оцінка "задовільно" у французькій мові Бельгії

Отже, дослідивши події, які передували появі й розвитку французької мови у Бельгії, ми також прослідкували її певні особливості. Бельгійська французька має певні відмінності у фонетичному аспекті. Також існує багато слів, які були запозичені у французьку мову самими бельгійцями з діалектів і говірок інших регіонів країни. Крім того, своє місце у французькій мові Бельгії знайшли слова, які є однаковими в обох варіантах французької мови, але мають різні значення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Калініна-Шамрай В. Н. Лексичні особливості національного варіанту французької мови Бельгії. Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2010. 6 с.
2. Французька мова в Бельгії. URL:https://jak.koshachek.com/articles/francuzka-mova-v-belgii.html

УДК: 81'276.6:619

РОНЬШИНА Л.С., студентка
Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С.Г.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ У ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Розкрито особливості використання термінологічної лексики у професійному мовленні майбутніх фахівців з ветеринарії, та визначено показники сформованості комунікативних навичок фахівців. Зроблено порівняльну характеристику ознак термінів та професіоналізмів.

Ключові слова: професійна термінологічна лексика, ветеринарія, професійно-термінологічна компетентність, терміни, професіоналізми.

З огляду на вимоги сьогодення, підготовка кваліфікованого фахівця, який розуміє тенденції розвитку науки, вміє логічно мислити, різнобічно підходити до вивчення кожного явища в природі та суспільстві, є основним завданням у формуванні цілісної особистості майбутнього спеціаліста ветеринарної галузі.

Важливою складовою професійної компетентності майбутнього лікаря ветеринарної медицини є сформовані комунікативні навички та вміле володіння термінологічною лексикою. Результатами навчання, визначеними освітньою програмою підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності «Ветеринарна медицина», єздатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності;уміння аналізувати інформацію, наукову літературу танабувати сучасних знань. Формування цих навичок передбачає знання та вміле користування професійною термінологічною лексикою.

Термінологічна лексика ветеринарної медицини є об'єктом сучасних лінгвістичних пошуків. Проблеми становлення ветеринарної термінологічної лексики інтенсивно досліджувалися і були предметом вивчення у наукових розвідках вітчизняних мовознавців, таких як Ю.Г. Рожков, М.В.Дмитрук, Р.В.Стацюк, М.В.Подоляк, В.П. Гриньов, О.Л. Шелов та ін., так і зарубіжних лінгвістів.

Показниками сформованості комунікативних навичок майбутнього спеціаліста з ветеринарії є такі мовленнєві уміння і навички, як володіння необхідним арсеналом термінологічної лексики під час провадження професійної діяльності, складання і написання рецептів, діагнозів, пояснень, коментування, спілкування з відвідувачами. Важливе значення для формування навичок використання професійної лексики відіграють участь у наукових конференціях, дискусіях, виступи з проблематики ветеринарної медицини на семінарах та практикумах, оформлення звітів під час проходження навчальної та виробничої практик, підготовка інформаційних повідомлень, презентацій, доповідей та аналіз наукових першоджерел з проблем ветеринарії.

Здатність та готовність майбутнього фахівця до нормативного застосовання термінологічних одиниць у професійній діяльності під час вирішення професійних завдань, визначає професійно-термінологічну компетентність, сутність якої полягає в єдності предметно-пізнавального, інтелектуально-рефлексивного та комунікативно-мовленнєвого компонентів. Важливе значення предметно-пізнавального компонента, виявляється у становленні та вдосконаленні активного словникового запасу, що впливає на якість процесу вирішення професійних завдань, результатів самовдосконалення, самооцінки та комунікації. Фахівець з ветеринарної медицини, зі сформованою професійно-термінологічною компетентністю, здатний до творчого пошуку, рефлексії та прагне до набуття нових знань і саморозвитку [1].

Л.В. Вікторова розглядає професійно-термінологічну компетентість фахівця як готовність демонструвати відповідні особистісні якості у ситуаціях професійного спілкування, користуючись знаннями фахової термінології та уміннями і навичками точного та правильного використання термінів в усному і писемному професійному мовленні [2; С.17].

У структурі професійно-термінологічної компетентності виокремлюють такі компетенції: інформаційну, яка полягає у пошуку певної інформації; комунікативну, що передбачає знання ділового етикету та основ успішної комунікації; прагматичну - оперування науковими термінами відповідно до комунікативних намірів фахівця та мовленнєвих ситуацій; мовленнєву - використання термінологічних знань в усіх видах мовленнєвої діяльності та лінгвістичну, що втілюється у знаннях мовних норм, основних мовних законів та правил творення термінологічних одиниць [3].

Великий тлумачний словник української мовиподає визначення терміна як "слово або словосполучення, яке позначає спеціальне поняття в науці, техніці, мистецтві" [4].

Головними ознаками терміна О. Романова вважає науковість, наявність дефініції, номінативність, системність, однозначність у межах певної системи, нормативність та стилістична нейтральність [5, с. 58].

Аналізуючи сучасні періодичні видання, словники, посібники, вчені дійшли висновку, що термінологічна лексика характеризується наявністю синонімічних понять (що суперечить

ознакам терміна*«фузобактеріоз», «некробактеріоз», «некробацильоз»*), зустрічаються застарілі слова на позначення понять, паронімія (що характеризується неточностями у вживанні і розумінні слів «*стрес» – «струс*»), зустрічаються образні народні назви (*інфекційний риніт – «заразна нежить*») [2].

Спілкування у професійній сфері не обмежується вживанням термінів, у професійному спілкуванні комунікатори послуговуються професіоналізмами. Адже професійна лексика лікарів ветеринарної медицини насичена словами, які вживаються для позначення робочих засобів, процесів, явищ, понять інструментів, матеріалів, дій, але не є термінами, а використовуються для зручності обміну інформацією представниками певної професії. Професіоналізммами ветеринарної медицини є незагальновживані слова чи фрази, які використовується фахівцями ветеринарної медицини. На відміну від термінологічної лексики, професійна лексика, професіоналізми безпосередньо пов'язані зі сферою діяльності у межах відповідної професії, можуть мати експресивне забарвлення і вживаються переважно в усному мовленні.

У ветеринарній медицині професіоналізми можуть позначати різні поняття, серед яких назви хвороб та їх їх симптоми , назви процесів, назви тварин , лікарських засобів, назви методів діагностики, профілактики ,лікування хвороб та хірургічних операцій (*abscessus, us m абсцес, нарив; alveolus, i m альвеола, комірка; anaemia, ae f анемія, недокрів'я; anatoxinum, i n анатоксин, протиотрута; antisepticus, a, um антисептичний, знезаражуючий; asthma, atis n астма, задишка; auscultatio, ōnis f аускультація, вислухування, consillium, i n консиліум,нарада лікарів;sterilisatio, onis f стерилізація, знезаражування, cuticŭla, ae f кутикула,шкірочка; myocardium, i n міокард, серцевий м'яз*) [6].

Ефективність підготовкифахівців з ветеринарії залежить не лише від знань, отриманих навичок з базових та спеціальних предметів, а й умінь володіти фаховою термінологією і спеціальною професійною лексикоютавикористанням їїупрофесійній діяльності. Нормативне використання термінів є основною ознакою професійної мовленнєвої компетентності та сформованості фахівця.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. URL:http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4209
2. Вікторова Л. В. Формування професійно-термінологічної компетентності студентів вищих аграрних навчальних закладів у фаховій підготовці : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Чернігів, 2009. 20 с.
3. URL:https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/209-197-7.pdf
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Уклад. І головн. ред. Бусел В. Т. К.: Ірпінь: ВТФ "Перун", 2001. 1241 с.
5. Романова О.О. Спеціальна лексика української мови як об'єкт лінгвістичного дослідження: термін і номен. Термінологічний вісник. 2011. 1. С. 55–62.
6. Латинсько-український і українсько-латинськийсловник ветеринарно-медичних термінів: 1800 сл./ уклали: О.Ю. Балалаєва, Н.В. Галичина. Видавничий центр НАУ А.П. Колесніков. К, 2004. 161 с.

УДК004.9(477)

ТАРАСЕНКОД.В., студент
Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

УКРАЇНСЬКА ЛОКАЛІЗАЦІЯ ІГОР ТА ЇЇ ПРОБЛЕМИ

У тезах йдеться про особливості сучасної ігрової індустрії у світі та на українському перекладацькому ринку зокрема. Розглянуто перекладацький потенціал та сучасний стан локалізації ігор українською мовою як важливого аспекту популяризації української мови серед молоді.

Ключові слова: комп'ютерні ігри, українська локалізація, переклад,українська мова і культура.

Багато хто сприймає комп'ютерні ігри лише як дитяче забавляння. Їх не вважають серйозними і думають, що це просто марна втрата часу, яка не цікава дорослим. Але незалежно від усіх упереджень, ігрова індустрія завжди притягувала розробників своїми

можливостями, доходами та популярністю, бо комп'ютерними іграми захоплюються не тільки діти або підлітки.

Протягом останніх десятиліть ігрова індустрія стала набагато більш обширною та розвинутою, ніж до цього. Пандемія створила нові виклики для розробників ігор, які мусили пристосуватися до нових умов роботи. У той же час попит на ігри зріс, оскільки люди по всьому світу шукали способи розважитися та втікти від реальності. У 2022 році ігрова індустрія отримала дохід у розмірі приблизно 200 мільярдів доларів. Для розуміння, в тому же році індустрія кіно принесла приблизно 42 мільярди, що у п'ять разів менше, ніж доходи від ігор [1].

За останні роки ігрова індустрія стала надзвичайно популярною серед різних вікових та соціальних груп. За даними досліджень, у 2022 році в Україні було близько 20 мільйонів геймерів, з яких 40% - жінки. Ігри приваблюють не лише молодих людей, а й дорослих та навіть літніх. Наприклад, у 2020 році у світовому топ-10 найбільш популярних стримерів на Twitch була 82-річна японка Хамако Морі, яка грає у різні тайтли. Ігри можуть бути не лише засобом релаксації та способом спілкування з друзями, а й засобом навчання та розвитку. Деякі ігри сприяють покращенню пам'яті, уваги, логічного мислення та креативності. Також ігри можуть допомогти людям пережити стресові ситуації та знайти позитивні емоції.

Ігри – це також історії, персонажі, діалоги та повідомлення. Щоб повноцінно зануритися у світ гри, гравцеві потрібно розуміти мову, на якій вона розповідає свою історію. Тому локалізація гри на українську – це важливий крок для того, щоб зробити гру доступною та цікавою для української аудиторії. Локалізація не лише перекладає текст, а й адаптує його до культурного та соціального контексту. Локалізація допомагає створити емоційний зв'язок між гравцем та грою, а також показує повагу до української мови та культури.

Локалізація гри на українську – це не проста справа. Вона вимагає часу, коштів, кваліфікованих перекладачів та редакторів, а також співпраці з розробниками та видавцями. На жаль, не всі гри отримують офіційну українську локалізацію, а деякі отримують її недостатньо якісну або затриману.

На жаль, частка ігор, які були перекладені на українську мову, неймовірна мала. За даними Statista, у 2020 році у світі було випущено більше 40 тисяч ігор на різних платформах, проте кількість ігор з українською локалізацією досить низька. За даними дослідження SBT Localization, у 2022 році лише 5% геймерів в Україні мали більше 10 ігор з українською локалізацією. Більшість популярних ігор не мають офіційної української версії. Локалізація гри на будь яку мову - це складний та коштовний процес. Він вимагає не лише перекладу тексту та звуку, а й адаптації графіки, інтерфейсу, культурних та соціальних аспектів. Залежно від обсягу та складності гри, локалізація на одну мову може коштувати від декількох тисяч до декількох сотень тисяч доларів. Тому розробникам ігор часто доводиться обирати мови для локалізації дуже обережно, аби не зазнати збитків. Навіть найпопулярніші мови не гарантують успіху гри на певному ринку. Є багато факторів, які впливають на попит на гру: жанр, стиль, конкуренція, маркетинг тощо. Тому без локалізації гра може отримати більше грошей, ніж з нею.

Звичайно, це не означає, що локалізація не має сенсу. Вона може принести багато переваг для гри: збільшити ринок, покращити досвідгравців, збільшити доходи та підняти репутацію.

Українська локалізація гри - це не лише переклад, а й вияв поваги до української мови та культури. Тому українські гравці завжди цінують ігри, які мають текстовий або ще краще український дубляж. Це дозволяє їм краще розуміти сюжет та геймплей, викликає більше емоцій та емпатії до персонажів, створює ефект занурення в світ гри. Також українська локалізація сприяє популяризації та розвитку української мови серед молодого покоління. Тому українські гравці завжди підтримують ігри, які були локалізовані на українську.

Серед відомих ігор з української локалізацією користується популярністю This War of Mine. Вона була розроблена польською студією 11 bitstudios і вийшла в 2014 році. Цягра показує життя цивільних у війні, які намагаються вижити в ізольованому місті. Гра отримала високу оцінку критиків і гравців, а також була визнана соціально значущою. Уряд Польщі

додав This War of Mine до шкільної програми як матеріал для обговорення етичних і моральних питань. Гра також була представлена в музеї сучасного мистецтва MoMA в Нью-Йорку як приклад інтерактивного мистецтва. Цікаво, що українська локалізація гри була зроблена не офіційно, а за ініціативи фанатів-волонтерів. Розробники підтримали їхню працю і додали український переклад до гри.

Ghostrunner - це ще одна гра з українською локалізацією, яка була додана завдяки фанатам. І вона також була розроблена польськими студіями One More Level і 3D Realms і вийшла в 2020 році. Український переклад гри був зроблений неофіційно двома волонтерами, але після того, як їхня робота набрала популярності в соціальних мережах, розробники вирішили підтримати їх ініціативу і додати українську мову до гри офіційно, додавши авторів у титри.

Таким чином, незважаючи на всі труднощі та проблеми, які супроводжують локалізацію гри на українську мову, цей процес з кожним роком стає все популярнішим та поширенішим. За даними Steam Spy, у 2021 році було випущено 139 ігор з українською мовою, що на 40 % більше, ніж у 2020 році [4]. Це свідчить про те, що українська мова стає все більш привабливою для розробників та видавців ігор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Скільки отримують геймдев-спеціалісти у світі: аналіз зарплат від Pingle Game Studio. URL: https://gamedev. dou.ua/blogs/gamedev-salary-comparison-pingle-studio/(дата звернення 06.04.2023).
2. Особливості локалізації ігор. Інструкції. URL:https://sbt.localization.com.ua/article/osoblivosti-lokalizatsiyi-ihor-instruktsiyi/ (дата звернення 05.04.2023).
3. Ігрова індустрія у 2022 році — об'єм $200 млрд, понад 3 млрд гравців і історична перемога США над Китаєм. URL:https://itc.ua/ua/novini/igrova-industriya-u-2022-roczi-obyem-200-milyardiv-dolariv-ponad-3-mlrd-gravcziv-i-istorichna-peremoga-ssha-nad-kitayem-prognoz-newzoo/ (дата звернення 05.04.2023).
4. Charts Overview. Top selling and top played games across Steam. URL:https://store.steampowered. com/charts?curator_clanid=2498681(дата звернення 03.04.2023).

УДК 619:616.9-036

РОНЬШИНА Л.С., студентка
Науковий керівник – **РЕЙДА О.А.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

PROBLEMS OF PARVOVIRAL ENTERITIS IN DOGS

The article is devoted to the problem of parvovirus enteritis in dogs of various breeds, the causative agents of the infection, the course of the disease, and methods of treatment and prevention of the disease.

Key words: parvovirus enteritis, pathogens, course of the disease, infection, treatment.

Parvovirus enteritis is a very dangerous, fast-moving infectious disease of dogs of all breeds. Clinical manifestations of the disease are accompanied by lethargy, refusal to eat, vomiting, diarrhea, increased temperature, gradual development of dehydration of the animal's body and development of myocarditis. Often the rapid progression of symptoms leads to death!

Thus, it can be considered that the existing methods of treatment and prevention of the disease are not enough for today. It is necessary to study the disease as deeply as possible and to find effective medicines.

Dogs of small breeds are most prone to the disease - Yorkshire terriers, chihuahuas, Maltese bolons, as well as rottweilers, dobermans, American pit bull terriers, spaniels, German shepherds, and Labradors. Untimely vaccination of adult dogs and puppies or its absence significantly increases the risk of infection. Bad feeding and care of the dog, stress, operations, worm infestation, and various gastrointestinal disorders play a negative role in the development and progression of the infection.

The causative agents of the infection are parvoviruses, they have very high virulence and persistence in the environment, where under favorable conditions they can persist for up to 2 years. Dogs get sick both through direct contact with sick animals, which emit a huge amount of virus with feces, and through contact with infected objects in the environment - clothes, shoes, toys, food picked

up on the street. Since canine parvoviruses can be everywhere, it is almost impossible to avoid infection in animals.

The course of the disease can be: ultra sharp; acute; subacute; abortive.

The acute and subacute course usually occurs in puppies and is most often accompanied by intestinal damage.

Depending on the clinical manifestation, 2 forms of parvovirus enteritis are distinguished: intestinal; myocardial.

Most often, the virus enters the body through the mouth, less often the nasal mucosa becomes the gateway to infection. Only dogs and other members of this family suffer from parvovirus enteritis. In case of viral infectious enteritis, etiotropic therapy with antiviral drugs is carried out. If the disease is bacterial or there is a high risk of bacterial infection, antibiotics are prescribed.If the disease is non-infectious, it is necessary to find out what factors caused it and eliminate them. Thus, anthelmintic therapy is indicated for enteritis of a parasitic nature. In case of poisoning with stale, poor-quality food, gastric lavage is indicated, and if the poisoning was caused by toxic chemicals or an overdose of a medicinal drug, it may be necessary to administer an antidote.

In parallel, therapy aimed at alleviating symptoms and normalizing the functioning of the body, supporting organs suffering from intoxication and dehydration is carried out. Dogs are prescribed: drip administration of rehydration solutions to restore the water-electrolyte balance; antiemetics; antispasmodics, pain relievers; sorbents and other drugs for detoxification; immunostimulants, vitamins; hemostatic (with hemorrhagic enteritis, presence of blood impurities in feces, vomiting); cardiac drugs; probiotics to normalize intestinal microflora.

At the beginning of treatment, almost all drugs are administered by injection, they will not be absorbed when taken orally. As the work of the gastrointestinal tract normalizes, it becomes possible to take a number of drugs orally.The only method of prevention of parvovirus enteritis is vaccination of puppies and adult dogs.

Therefore, today, regardless of the possibility of timely diagnosis and variety of medicines, there are still many diseases that lead to death animals One of them is enteritis of viral etiology. A dog can get this infection when the virus enters the body, even for a short time contact with an infected animal or its products life activities The infection usually affects the intestines, causing severe inflammation, dehydration and often ends fatally. Parvovirus enteritis can manifest in different forms, therefore from localization the course of the disease and the success of treatment measures will depend on the virus.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Б'ятець В., Новіцька О.В. Діагностика хвороб м’ясоїдних, що проявляються розладами шлунково-кишкового тракту: матеріали II (69) міжнародної студентської науково-практичної конференції «Здобутки студентської молоді у вирішенні науково-практичних питань ветеринарної медицини». 2015. Київ. С. 232–233.

2. Steinel A., Parrish C.R., Bloom M.E., Truyen U. Parvovirus Infections in Wild Carnivores. Journal of Wild life Diseases. 2001. no. 37(3). P. 594–607.

3. URL:https://www.zootovary.com/uk/parvovirusnii-enterit-sobak-s-124.html

4. URL:https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=270871

УДК811.133.1’373.7:392.8

СЄРГЄЄВАМ.П., студентка
Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ З ГАСТРОНОМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ

У тезах йдеться про переклад фразеологічних одиниць з гастрономічним компонентом як важливу складову процесу міжкультурної комунікації. Перекладач повинен мати глибокі знання мови та культури, враховувати специфіку контексту вживання та різноманітність термінів, що вживаються в гастрономічній індустрії. Оскільки адекватний переклад таких лексем дозволяє зберегти та передати унікальність та специфіку культури та мови, а також сприяє розумінню та взаємодії між представниками різних культур.

Ключові слова: фразеологічні одиниці з гастрономічним компонентом, французька мова, французька традиція та культура, контекст, вживання термінів, відповідник.

У перекладі фразеологічних одиниць французької мови з гастрономічним компонентом існують певні особливості, які потребують спеціальної уваги та уміння. Гастрономічні терміни та імена страв мають свої відтінки значень та нюанси, які не завжди можна точно передати в іншій мові.

Однією з найбільш поширених фразеологічних одиниць французької мови є "fairelacuisine", що дослівно означає "готувати їжу". Однак, ця фраза має більш широке значення, яке включає у себе не тільки готування їжі, але й створення приємної атмосфери та насолоду від приготування їжі. У перекладі цю фразу можна виразити, наприклад, як "створювати атмосферу на кухні".

Ще одним прикладом є фразеологічна одиниця "prendreunverre", що означає "випити склянку". Однак, у французькій культурі ця фраза може також вказувати на соціальний аспект та взаємодію між людьми. У перекладі цю фразу можна передати, наприклад, як "зустрітися на посиденьки зі склянкою вина". Крім того, важливо враховувати терміни та імена страв, які мають відтінки значень та культурні відмінності. Наприклад, французьке слово "baguette" може мати різні значення залежно від контексту, в якому воно вживається. У гастрономічному контексті це може вказувати на тип хліба, який є символом французької кухні. У перекладі це слово можна використовувати як "батончик", "французький хліб" або "тонкий білий хліб".

Також важливо враховувати культурні відмінності щодо вживання окремих страв. Наприклад, у французькій кухні дуже поширені відпустки на кілька годин під час обіду, які супроводжуються декількома стравами. Такі обіди мають свої традиції та регламент, які можуть бути незрозумілі для людей з інших країн. У перекладі фразеологічних одиниць, що стосуються таких традицій, важливо враховувати ці культурні відмінності та вміти передати їх у перекладі.

Крім того, у французькій кухні часто використовуються назви страв, що походять від назв міст та регіонів, наприклад "бульйон Паризький", "тарт Тулузький", "фуа-гра з Гасконі". Перекладач повинен мати знання про такі назви та їхнє походження, щоб точно передати їхнє значення в перекладі. Також слід звернути увагу на вживання термінів, які мають схоже значення, але вживаються в різних регіонах Франції. Наприклад, "круасан" та "пенн-о-шоколад" - це два різні види випічки, які мають схоже значення, але вживаються в різних регіонах Франції.

Також важливо враховувати варіації в назвах страв, які можуть залежати від контексту вживання. Наприклад, назва страви "кассулет" може змінюватися залежно від регіону виготовлення та його рецепту, що може викликати плутанину в перекладі. Узагалі, переклад фразеологічних одиниць з гастрономічним компонентом вимагає уважної роботи з текстом та детального аналізу культурного контексту. Необхідно мати знання не тільки про мову, але й про культуру та традиції країни, з якої походять ці фразеологічні одиниці. Тільки таким чином можна точно передати зміст та контекст вживання цих виразів в перекладі. До того ж, важливо враховувати стиль та формат тексту, в якому вживається фразеологічна одиниця з гастрономічним компонентом. Наприклад, у формальних текстах, таких як бізнес-листи або договори, перекладач повинен вибирати більш офіційні терміни, щоб відповідати стилю тексту та вимогам контексту вживання.

Окрім цього, варто звернути увагу на міжкультурні різниці в звичаях гастрономічної культури. Наприклад, назва страви "морквяний торт" в англомовних країнах може викликати плутанину, оскільки він зазвичай є солодким десертом. Але в Франції, де морква використовується в багатьох стравах, "морквяний торт" може мати інший вигляд та відноситися до основної страви. Також важливо враховувати специфічні технічні терміни, які використовуються в гастрономічній індустрії, такі як "крем-брюле", "суфле", "багет", "бісквіт". Перекладач повинен знати терміни, що вживаються в гастрономічній індустрії, та їхній відповідник у мові, на яку перекладається текст. Отже, переклад фразеологічних одиниць з гастрономічним компонентом є складною та відповідальною роботою. Перекладач повинен мати глибокі знання мови та культури, враховувати специфіку контексту вживання та

різноманітність термінів, що вживаються в гастрономічній індустрії. Тільки таким чином можна досягти точного та адекватного перекладу.

Отже, переклад фразеологічних одиниць французької мови з гастрономічним компонентом є складним завданням, яке потребує знань та уваги до деталей. Варто враховувати не тільки значення окремих слів, але й їх культурні відмінності та контекст вживання. Якщо перекладач уважно працює над перекладом фразеологічних одиниць з гастрономічним компонентом, то він може передати не тільки лексичний зміст, але й відтінки культурного досвіду та традицій французької кухні. Тому, переклад фразеологічних одиниць з гастрономічним компонентом є важливою складовою процесу міжкультурної комунікації. Він дозволяє зберегти та передати унікальність та специфіку кожної культури та мови, а також сприяє розумінню та взаємодії між представниками різних культур. Отже, переклад фразеологічних одиниць з гастрономічним компонентом є важливим та актуальним завданням у сучасному світі, який дедалі більше стає глобальним та мультикультурним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ткачова О.С. Особливості перекладу фразеологічних одиниць французької мови з гастрономічним компонентом. Збірка матеріалів ІІ Всеукраїнської студентської науково-практичної Інтернет конференції «Мова і світ: проблеми філології та перекладознавства»: зб. наук. пр. Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Уклад. Ігошев К. М. Сєвєродонецьк.: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. Володимира Даля, 2019. С. 22–24.

2. Рабош Г. Фразеологізми у французькій мові. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2015. Вип. 36. Част. 3. С. 192–199.

3. Косович О. В. Особливості французької лінгвокультури на матеріалі Фразеологічних одиниць, які репрезентують лексичний концепт Levin ("Вино").Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації 2020. Том 31 (70). No 1. Ч. 1 С. 200–207.

УДК: 821.111.09

СИДОРЕЦЬ Д.А., студентка
Науковий керівник – **ДЕМ'ЯНЕНКО О.О.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОБРАЗ «НОВОЇ ЖІНКИ» У ТВОРІ БЕРНАРДА ШОУ «ПІГМАЛІОН»

Матеріал присвячений аспектному літературознавчому аналізу «роману в 5-ти діях» видатного англійського реформатора «драми-дискусії» Б.Шоу «Пігмаліон». Аспектність виявляється у розгляді феміністичних поглядів, актуальних для суспільства початку ХХ століття. Аналіз проведено у розрізі соціальних позицій англійського драматурга та на матеріалі твору «Пігмаліон».

Ключові слова: образ «новоїжінки», фемінізм, вільна особистість, чоловічий світ.

На межі ХІХ-ХХ століть у світовому літературному просторі, зокрема розвитку світової драматургії, з'являється багато нових ідей, жанрів і художніх образів. Початок століття ознаменований з'явою нової системи світоглядних поглядів – суспільно-політичних, економічних, філософсько-естетичних, етико-релігійних, що не могло не відобразитись на розвитку літератури. Митці створювали образи своїх персонажів, спираючись на типові характери дійсності й умови їх формування у суспільстві. Одним із таких характерів, зумовлений зростанням соціальної активності жінки тогочасного європейського суспільства стає образ «нової жінки». У тому числі дякуючи творчості українських митців (М. Коцюбинського, В. Винниченка, Лесі Українки, багатьох інших), цей образ стає невід'ємним феміністичним образом тогочасного суспільства [1; 2].

Цікаво простежити за ознаками розкриття подібного образу у творчості Бернарда Шоу. Дослідники зазначають, що в творах Шоу (як приклад, – «Професія місіс Воррен») такі жінки постають як рішучі, сильні, вольові особистості [1]. А героїня його твору «Пігмаліон» Елайза Дулітл – це жінка, дії, роль і призначення якої не вкладались в узвичаєні гендерні стереотипи, адже вона робила зовсім не те, що від неї очікували чоловіки.

Отже, *мета нашого дослідження* – проаналізувати хід формування образу «нової жінки» у драматичному творі Бернарда Шоу «Пігмаліон», оскільки автор також не оминув його як типового для суспільства межі століть.

У ході аналізу тексту п'єси з'ясовуємо, що Шоу, відтворюючи образ «нової жінки», по-своєму осмислює її сутність. Автор «драми-дискусії» робить це з позиції антифемінізму, хоча з першого погляду це не є надто помітним. Так, тема п'єси (*автор парадоксально за жанром назвав її «романом у 5-ти діях», умістивши у драматичний твір передмову й післямову*) полягає у перетворенні дівчини зі звичайної вуличної квіткарки в «дружину для короля», герцогиню з бездоганними манерами і вимовою, адже кожна людина має право на освіту і виховання. Однак натяк на міфічний сюжет про Пігмаліона та Галатею у п'єсі залишається лише приводом для дискусії. У фінальній дії, Елайза, що позбулася свого жахливого лондонського акценту і стала Місс Дулітл, не вийшла заміж за професора Хіггінса, а вирішила залишити будинок свого Пігмаліона. У цій ситуації ми спостерігаємо зростання самосвідомості вольової жінки, яка не бажає бути інструментом для експериментів і воліє тепер самостійно керувати власним життям.

У виборі самої теми Бернард Шоу демонструє, хоча й не прозоро, ідею чоловічої переваги над жінкою, адже професор збирається бідну квіткарку «перетворювати» на щось інше:

Елайза. *Фредді не дурень. Хай він і слабкий, і вбогий, і потребує мене, але, може, він зробить мене щасливішою, ніж хтось дужчий, що залякує мене, мене не потребуючи.*

Хіггінс. *Але ж чи зможе він зробити щось із вас? Ось у чім річ.*

Елайза. *Може, то я зумію зробити щось із нього. Але я ніколи не думала, що ми повинні якось переробляти одне одного; ви ж більш ні про що не думаєте, тільки про це. Я просто хочу бути сама собою (дія 5)*[2, с. 17].

Також можна помітити, як автор висловлює свою соціальну позицію «вустами власних персонажів». Зокрема, у репліках Хіггінсапомітною є стереотипна думка про те, що жінка не варта нічого без чоловіка, а також прагнення самоствердитись за рахунок жіночої статі:

"Хай сама переконається, що без нас їй не прожити. Без моєї підтримки вона через три тижні знов скотиться на дно." [2, с. 16];

"Якщо вам не до снаги моє напружене, але позбавлене пристрастей життя, то йдіть собі назад, на вулицю. Працюйте, поки зробитеся більш твариною, ніж людиною, а тоді бийтеся, впивайтеся і, скрутившись калачиком, залягайте спати." [2, с. 18]

Хіггінс не просто натякає, а чітко та образливо вказує Елайзі на те, що тепер вона залежна від нього – її творця. І тому, якщо вона повернеться у свій світ, вона не виживе, не зможе бути собою, адже тепер вона *інакша*.

За правилами відкритого фіналу «нової драми», уЕлайзиможуть бути різні варіанти, як продовжити своє життя, і саме це робить її вільною особистістю. Однак Б.Шоу, ймовірно, через свої переконання і «спротив до фемінізму», сумнівається у тому, що жінки самостійно можуть зайняти гідне місце у світі, що керується правилами чоловіків. Тому Хіггінс і насміхається з Елайзи, коли вона висловлює бажання піти і відкрити власний «квіткарськийбізнес». У післямові драматург привідкриє для читачів завісу подальшої долі Елайзи: вона все ж залишає дім свого Пігмаліона, але йде до іншого чоловіка – ось ще одне підтвердження позиції автора щодо незалежності жінки. Тому бажання, думки і прагнення цієї жінки у п'єсі висміюються і применшуються персонажами, а сама жінка Елайза є об'єктом перетворень і «лялькою-експериментом».

Таким чином, аналіз п'єси Б.Шоу «Пігмаліон» дає підстави стверджувати, що авторзвернувся у своїй творчості до типового образу «нової жінки», проте в силу своїх переконань не зміг до кінця його прийняти. Здається, він не вірив у те, що «нова жінка» справжня, і що такі риси, як сила і свобода, попри соціальні закони і звички, завжди були ознакою жіночого начала. Живучи у добу жіночої емансипації, актуальності феміністичних настроїв і переконань, англійському драматургу все ж не вдається подолати стереотипне ставлення до жінок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волосюк О., Специфіка концептуалізації образу “нової жінки” у драматургії Лесі Українки і Бернарда Шоу. Леся Українка і сучасність: зб. наук. пр. 2007. Т. 4. кн. 1. С. 478–490.
2. Ковалик М. Образи модерних жінок в драматургії Лесі Українки та Володимира Винниченка. Леся Українка і сучасність: зб. наук. пр. Т. 3. Луцьк, 2006. С. 188–202.
3. Пігмаліон, Бернард Шоу. Бібліотека української літератури. URL:https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=320

УДК811.133.1’276:784

ЦЕРКОВНА А.В., студентка
Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНОЇ РОЗМОВНОЇ ЛЕКСИКИ У СУЧАСНИХ ФРАНЦУЗЬКИХ ПІСНЯХ

У тезах йдеться про використання молодіжної розмовної лексики у сучасних французьких піснях. Зокрема розглянуті основні функції верлана у французьких піснях, серед яких визначені такі як розважальна, соціальна та виражальна для сучасної французької молодіжної культури. Проілюстровано основні функції молодіжного сленгу у французьких піснях прикладами із пісень.

Ключові слова: молодіжний сленг, французька пісня, молодіжна культура.

Використання молодіжної розмовної лексики у сучасній французькій пісні є досить поширеним явищем. Це дозволяє співакам бути більш близькими до своєї аудиторії, передати свої ідеї та емоції більш точно.Наприклад, популярний французький репер Nekfeu використовує молодіжну лексику у своїх піснях, таких як "OnVerra" та "Égérie". У цих піснях він використовує слова, такі як "blase" (нудно), "balle" (гроші), "chill" (відпочинок) та "meuf" (жінка). Це дозволяє йому створювати музику, яка більш точно передає дух молодіжної культури та її цінності.Іншим прикладом є популярна французька співачка AyaNakamura, яка також використовує молодіжну лексику у своїх піснях, таких як "Djadja" та "Pookie". У цих піснях вона використовує слова, такі як "biff" (удар), "daronne" (мати), "sape" (одяг) та "keuf" (поліція), що дозволяє їй передати свої ідеї та емоції на більш рівній основі зі своєю аудиторією.

Загалом, використання молодіжної розмовної лексики у сучасній французькій музиці є одним зі способів передачі молодіжної культури та вираження сучасних ідеалів та цінностей. Вона дозволяє співакам бути більш автентичними та зблизитися зі своєю аудиторією, що є важливим фактором успіху в сучасній музичній індустрії. Крім того, використання молодіжної розмовної лексики у сучасній французькій пісні може відображати соціальні проблеми та нерівності, з якими стикається молодь. Наприклад, використання слів, таких як "galère" (біда), "tise" (випивка), "chômage" (безробіття) та "hagra" (бідний), може відображати складність життя у великих містах та недостатню підтримку влади.З іншого боку, молодіжна розмовна лексика може мати іншу функцію – розважання аудиторії та може бути використана для створення гумористичного ефекту та розширення аудиторії. Наприклад, у пісні "BandeOrganisée" французькі репери використовують вислів "j'suisdansmapériodeketchup-mayo" (я зараз в період кетчуп-майонезу) для створення гумористичної ситуації та залучення уваги аудиторії.

Крім того, молодіжний сленг у французькій музиці може бути інструментом вираження особистої ідентичності та самовираження молодих людей. Наприклад, пісня "Toutoublier" від французької співачки Angèle та співака RoméoElvis є чудовим прикладом використання молодіжної розмовної лексики у французькій музиці. У цій пісні використовуються скорочення та вирази, такі як "j'suisdéter" (я вирішив) та "toutoublier" (забути все), які стали популярними серед молоді в останні роки.

Таким чином, використання молодіжної розмовної лексики у сучасній французькій пісні є досить поширеним явищем. Молодіжний верландозволяє співакам передавати свої ідеї та емоції більш точно та на рівні публіки, бути «своїм» для своїх слухачів. Загалом, використання молодіжної розмовної лексики у сучасній французькій музиці є одним зі способів передачі молодіжної культури та вираження сучасних ідеалів та цінностей. Верлан дозволяє артистам бути більш автентичними та зблизитися зі своєю аудиторією, що є важливим фактором успіху в сучасній музичній індустрії. Також використання молодіжної розмовної лексики у сучасній французькій пісні, крім розважальної функції, може відображати соціальні проблеми та нерівності, з якими стикається молодь.

Отже, використання молодіжної розмовної лексики у французькій музиці допомагає підтримувати живий та актуальний характер мови та відображати сучасну культуру та соціальні тенденції. Таким чином, використання молодіжної розмовної лексики у французькій музиці є важливим елементом культурного досвіду молоді та відображає їхні погляди, ідеї та емоції. Водночас, воно може мати вплив на мову та сприяти зміні французької мови. Тому важливо зберігати баланс між використанням молодіжної розмовної лексики та дотриманням правил граматики та лексики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голотюк О.В. Використання молодіжної розмовної лексики у сучасній французькій пісні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Херсон, 2019. Вип. 36. С. 151–155.
2. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови. Київ: Критика, 2005. 464 с.

УДК 81'373.613:811.124

ЧЕЛЯДА М., студентка
Науковий керівник – **ЦВИД-ГРОМ О.П.,** канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ГРЕЦЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ У ЛАТИНСЬКІЙ МОВІ

У тезах систематизовано історичні відомості, наукові дані про грецькі запозичення в латинській мові медицини. Проаналізовано суспільно-історичні умови, які могли повпливати на появу грецьких запозичень у латинській мові.

Ключові слова: латинська мова, грецька мова, граматика, запозичення.

У кожній термінології існує певний відсоток іншомовних запозичень. Вони залежать від екстра- та інтралінгвістичних факторів. Перші відзначаються активністю зовнішніх контактів в політиці, економіці, культурі, інші – здатністю мовної системи засвоювати й адаптувати іншомовні одиниці. Поширення християнства у грецькому світі, що згодом охопило і західні провінції, спричинило значний приплив релігійної лексики в латинську мову. Латинська мова вже була підготовлена до цього процесу. Реформа латинського алфавіту в кінці Республіки, пристосування, а то й введення деяких літер для вимови, відсутніх у латинській мові грецьких звуків, полегшили засвоєння грецької релігійної термінології.

Латина постійно відчувала на собі вплив давньогрецької мови, особливо після підкорення Греції Римом у 146 р. до н. е. Запозичення грецької лексики в латинській мові загалом і релігійної термінології зокрема проходило в умовах масової двомовності, що прискорило процес засвоєння і детермінувало його характер. Деякі лексеми настільки органічно влилися в латинську мову, що тільки етимологічний аналіз дає змогу визначити їх грецькі корені. Інші зберігають грецьку афіксацію, морфологічні особливості, дублетні парадигми відмінювання.

У вітчизняному мовознавстві деякі аспекти грецьких запозичень у латинській мові досліджували такі науковці: Б.В. Чернюх (шляхи проникнення та засвоєння грецької лексики);

М. П. Назаревська (функціонування давньогрецьких лексичних запозичень); Т. В. Косарук (фразеологічне освоєння давньогрецьких лексем). Незважаючи на всебічний інтерес багатьох дослідників до вивчення грецьких запозичень, порушувана проблематика й надалі потребує поглибленого аналізу у релігійній підмові латинської мови. запозиченій лексиці. Одні лексеми зберігають своє первісне значення, інші термінологізуються лише на латинському ґрунті.

Упродовж свого історичного розвитку латинська мова зазнала впливу сабельських та середземноморських мов, етруської мови тощо. Та чи не найбільш вагомий внесок у розвиток латинського словникового складу зробила грецька мова, яка почала проникати у латину через усне мовлення ще з VIII ст. до н. е.

Завоювання Греції римлянами у II с. до н. е. ще більше посилило вплив грецької мови на латинську, а події, які відбулись у завершальний період існування Римської держави, у III-V ст. н. е. - епоху кризи Римської імперії й становлення християнства, супроводилися появою в розмовній та літературній мові грецизмів з релігійним забарвленням. Це слова з християнської літератури та біблеїзми: baptizare – хрестити; ecclesia – народні збори, церква; episcopus – єпископ; basilica – базиліка; patriarcha – патріарх та ін.

Засвоєння латинською мовою грецьких слів зумовило реформу латинського алфавіту і введення деяких букв і буквосполучень. Її доцільність особливо проявилась у кінці Імперії у зв'язку з інтенсивним проникненням грецьких слів у різні фахові підмови латинської мови і передусім релігійну. Про це, зокрема, свідчить «Паломництво Етерії до святих місць», у якому грецькі релігійні терміни адекватно відтворені за допомогою фонетичної системи латинської мови.

При запозиченні слово не завжди повністю асимілюється в системі нової мови. Так, грецькі лексеми здебільшого вливаються у граматичну систему латинської мови, приймаючи нові флексії та парадигми відмінювання. Проте існують випадки, коли іменник може міняти свою належність до певної частини мови (Paralipomenon); зберігати флексії обох мов (idolon/idolum); зберігати парадигми відмінювання обох мов (pentecoste).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Куца О. В. Латинські запозичення континентального періоду в давньоанглійській мові. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов : зб. наук. праць / за ред. В. І. Гончарова. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. Вип. 11. С. 106–116.

2. Косарук Т. В. Фразеологічне освоєння грецьких запозичень у латинській мові (на матеріалі творів Августина Аврелія «Сповідь», «Про трійцю», «Про град божий»). Іноземна філологія. 2010. Вип. 122. С. 131–134.

3. Назаревська М. Функціонування давньогрецьких лексичних запозичень у латинській мові / М. Назаревська. Іноземна філологія. 2010. Вип. 122. С. 33–38.

УДК:159.922

ЧЕРНЕНКО М.В., студентки
Науковий керівник – **ВЕЛИКА К.І**., асистент
Білоцерківськийнаціональнийаграрнийуніверситет

THE IMPORTANCE OF HUMAN IMAGINATION

Психологія уви викликає значний інтерес для вивчення. Аналізуються передумови для виникнення уяви і її основні функції. Об’єктами дослідження виступають різні потреби людини, що постійно породжують діяльність уяви кожної особистості.

Ключові слова: уява, відтворювальна уява, гіпоталамо-лімбічна система, мимовільний характер, довільний характер.

Imagination belongs to higher cognitive processes. It is determined by the needs that arise in human life and primarily by the need to change certain objects of the surrounding world. A person cannot begin work without imagining its finished result. Imagination arose and developed in the process of human labour. According to A. Einstein's figurative definition, imagination is more important than knowledge, because knowledge is limited, while imagination encompasses everything

in the world, stimulates progress and is the source of evolution. Many ideas arise in a person's head every day. Some of them do not leave a trace. The most interesting and the most significantideas remain in the memory and make up the imagination.

Imagination–is a mental process by which a person creates new images based on previous experience.The imagination of each person can be characterized by different features. First of all, human imagination can be divided into different types. According to the nature of imagination productivity, the following are distinguished:1)reproductive imagination (the experience that has been already known before); 2) creative / productive imagination(this makes something new) [3].

Imagination is unique to individuality. It is a necessary condition for mental activity. Imagination is always aimed at having practical application. Before taking any action, a person imagines what is needed and how it is possible to be done. In advance a human also imagines the final result of work and thus differs from animals. Imagination largely depends on the individual disposition tointerests, aspirations, needs, beliefs.Imagination is closely related to thinking, memory, feelings, perception and emotions. Imagination, like thinking, arises in a problem situation when it is needed to find a new solution. Just like thinking, imagination is motivated by the needs of the individual. Sometimes the real process of satisfying needs can be replaced by an illusory, imaginary satisfaction.

Everything depends on certain task or situation. The same task can be solved with the help of imagination as much as with the help of thinking.Some psychologists compare the principles of imagination with the principle of a kaleidoscope, which creates many patterns with the help of several glasses.

The cerebral cortex is involved in the implementation of the psychological processcomplexof imagination. The deep parts of the brain with the cortex of the large hemispheresform images, activate hypothalamo-limbic system and hypothalamus that are connected with the archicortexand subcortical areas that form the limbus [1].

When the hypothalamo-limbic system is damaged, a person develops certain mental disorders in behavior. There is no general program that regulates such behavior disorders. The damage makes harm for the structures that are responsible for the planning of the human actions. However, the most important function of the imagination is programmingand developingof behavior and actions [2].

The process of image creation in imagination or fantasy can be involuntary and arbitrary.

When the creation of new images in a person's imagination is not directed by a special goal, the imagination has an involuntary character. Thus, under the influence of some conditions, new images are created, their separation or combination occurs. When a person sets a special goal to create an image the imagination takes an arbitrary character.

A special kind of imagination is dreaming. Dreamingisthe imagination of the desirable future. Desirable images are created by dreams. The importance of dreams in theperson's life is extremely important. In dreams, the connection between the person's imagination and needs, feelings and aspirations is revealed. Dreams become an impetus for creative activity [2].

Individual features of imagination are revealed by the man in different spheres: technical, scientific, practical and artistic. According to its content, the imagination can be one-sided or multifaceted in many areas. The brightness and power of the images of the imagination can be influenced by emotional features, emotional states of the individual.

Individual peculiarities in imagination are also revealed differently. These can be dim, blurred and vague images that disappear quickly. There are also stable, detailed images that are remembered for a long time.

In conclusion, individual features of imagination depend on a person's thinking and will. Strong, rapid and vivid imagination that a person is unable to fight, creates madmen. The same imagination, but submissive to the will of a person, creates not only great poets, but also great thinkers and scientists. If imagination is weak, passive, it will not drive a person to madness. It can create a genius. Therefore, according to the development of a person's ability to subjugate the imagination to a given task, people with organized and disorganized imagination are distinguished.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брушлинский А.В. Субъект: мышление, учение, воображение: избранные психологические труды. URL:https://westudents.com.ua/glavy/77590-95-vihovannya-ta-ndivdualn-osoblivost-uyavi.html.
2. Поняття уяви. URL:https://pidru4niki.com/00000000/psihologiya/uyava.
3. Філософський енциклопедичний словник: энциклопедия / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; голов. ред. В. І. Шинкарук. Київ: Абрис, 2002. 742 с.

УДК: 821.111.09

ШВАБ М.С., студентка
Науковий керівник – **ДЕМ'ЯНЕНКО О.О.,** канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ІМПРЕСІОНІСТИЧНІСТЬ ЯК ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРИЙОМ У РОМАНІ ОСКАРА ВАЙЛЬДА «ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ»

Імпресіонізм у світовому культурному процесі виявив себе як широке мистецьке явище, розвинувшись системно й цілісно в одних видах мистецтв (наприклад, у живописі), фрагментарно й епізодично в інших. У дослідженні розглядається імпресіоністичний інтертекст у романі О. Вальда "Портрет ДоріанаГрея", а також художні прийоми, за допомогою яких авторові вдається втілити всі особливості, властиві імпресіонізму.

Ключові слова: літературний імпресіонізм, літературний прийом (техніка), естетизм, мистецтво заради мистецтва, гедонізм.

Нова доба в світовій літературі спричинила бурхливий розвиток та оновлення змісту й форм, збагативши літературні твори новими мистецькими ідеями. На початку XX століття актуальними явищами літературного розвитку є ті, що пов'язані з поняттями «синтез мистецтв»,«мистецтво заради мистецтва». Саме ідея взаємопроникнення мистецтв лягла в основу більшості літературних явищ періоду зародження модернізму. Імпресіонізм як літературна течія співіснував у тісному взаємозв'язку із живописом, музикою, скульптурою, архітектурою, що дало можливість літературному тексту набути нових імпресіоністичних ознак (рис.) [1]. Адже щоб якнайповніше виявити враження, предмет слід принаймні розфарбувати або елегантно обрамити.

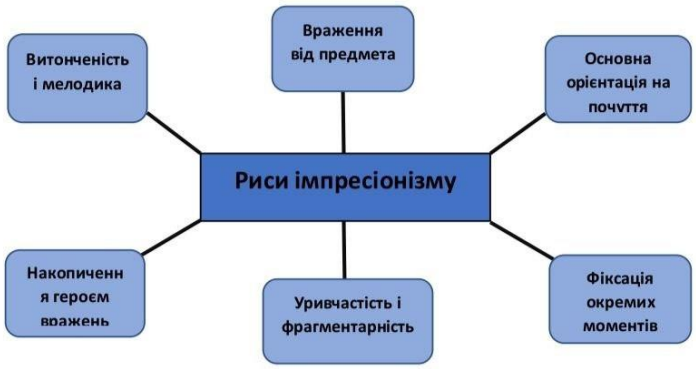

Рис. **Стильові ознаки літературного імпресіонізму**(за [1])

Зокрема, своє відображення зазначені вище імпресіоністичні ознаки знайшли у творчості Оскара Вайльда, непересічної особистості, мистецька постать якого далеко виходила за межі образу тогочасного англійського суспільства. Вміння дивитися на світ захоплено навіть в неприємних ситуаціях – це його вроджена особливість, а згодом, під впливом мистецтв, він

остаточно сформує своє естетичне світобачення. Принцип “мистецтво заради мистецтва” сам митець витлумачує так: “*Воно байдуже до морального і аморального, не залежить від життя і не копіює його*”[2]. Отже, предметом його авторського зацікавлення стануть речі нетривіальні й буденні, а такі, що є глибоко сутнісними і значущими, викликають яскраві враження й емоції, почуття. Звісно, імпресіоністична техніка (манера) письма стали для О.Вайльда тим ключем, що дав можливість фіксувати суть речей, а не лише їх буденний образ.

Завдання, яке ставили перед собою у дослідженні цієї проблеми, – зафіксувати у творі «Портрет Доріана Грея» особливості імпресіоністичної манери письма, що дозволили відтворити філософію гедонізму й описати сутність естетичного в модерному мистецтві початку ХХ століття.

По-перше, щодо філософії гедонізму як утвердження пріоритету насолоди і задоволення в житті. У романі «Портрет Доріана Грея» ми можемо спостерігати за поступовим перетворенням незаплямованого юнака на потворне створіння, яке ні перед чим не зупиняється, нехтує будь-якими нормами моралі. Провідна естетична ідея Вайльда доведена в образі ДоріанаГреядо абсурду, коли краса мистецтва співіснує зі злом і антиморальним. Такі відчуття у читача викликає синтез філософських роздумів у творі з описом того, як змінюється портрет Грея внаслідок сповідування в дії філософії Безіла.

По-друге, імпресіоністична манера письма у творі виявляється у тому, як О. Вайльд майстерно й естетично відтворює враження і почуття персонажів, якої колористики і мелодійності надає образам і предметам. Краса в мінливості, витонченості, переливі звуків і тоні. Коли герой у піднесеному настрої, навколо нього все грає барвами, якщо ж він пригнічений, то все навколо тьмяне, грубе і непривітне. Колористика має дуже суттєве значення для розуміння почуттів і глибини розкриття проблеми.

Про свого головного персонажа автор говорить із неабияким захопленням, незважаючи на його аморальні вчинки. Чого тільки вартує його ангельська врода, проникливі очі, перед якими ти обеззброєний і змушений довіряти їм. В його образі автор не робить відсилку до ідеалів минулих епох.

Так, дослідниця О. Ніколенко слушно зауважує, що ДоріанГрей зображений цілісно, відповідно до естетичних баченьВайльда[2, с.43]. Примітно, що в цьому яскравому світі знаходиться не лише ДоріанаГрей, інші персонажі також перебувають в ореолі«мистецтва і краси». Вони сидять на вишуканих диванах, користуються добірним фарфоровим посудом. Цинічний і холодний лорд Генрі знаходиться в атмосфері мальовничих пейзажів і красивих речей. Його побут, звичайне життя наповнені витонченими елементами гардеробу, побутового вжитку. Неабияку силу мають і природні елементи опису, які стають важливою частиною почуттєвої сфери сприйняття життя письменником:

Тихо ступаючи, він увійшов, замкнув своїм звичаєм двері зсередини і шарпнув з портрета пурпурове покривало. Крик болю й обурення вирвався в нього. Ніякої зміни він не побачив – хіба тільки в очах з'явилося щось підступне та рот скривило лицемірним усміхом. Портрет був усе так само відразливий – навіть іще відразливіший, коли тільки це можливе: червона волога на його руці начебто ще пояскравішала, ще більш скидаючись на тільки-но пролиту кров. Доріана пройняв дрож. Невже саме марнослав'я спонукало його на цей єдиний у житті добрий вчинок? Чи сама жага нових збуджень, як то насмішкувато натякнув лорд Генрі? Чи то бажання похизуватися, що часом примушує нас чинити щось благородніше за нас самих? Чи все те разом? А чому червона пляма ще побільшала? Вона розповзалася по зморшкуватих пальцях, мов якась жахлива хвороба... Кров була й на ногах портрета, немовби вона скапувала. Кров була навіть на тій руці, яка не тримала ножа!.. Що, зізнання? Може, це все до того, що він мусить зізнатися в убивстві? Виказати самого себе, піти на смерть? [3]

У наведеному уривку із твору колірна палітра має не просто декоративну функцію, її можна розглядати як таку, що створює окремий, але не роз’єднаний із загальним сенс, зміст. Червоний колір якнайбільш вдало підкреслює тут наростаючу внутрішню напругу Грея. Як відомо, саме цей колір змушує серце битися частіше, робить дихання прискореним. Таким чином автор впливає на почуття і відчуття читачів. Якщо вважати, що слово “кров” вжито як

синонім до червоного кольору, то його ми зустрічаємо 6 разів (у тому числі один із відтінків). За допомогою нього автор змальовує страждання і спокуту, що вони, як та червона пляма, розростаються і нестерпно печуть, проникаючи навіть у«чисті» ділянки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Імпресіонізм – визначення. Українська література: електронна бібліотека. URL:https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/2690-impresionizm-viznachennya
2. Ніколенко О., Таловиря Г., Тимінська І. Імпресіоністичний інтертекст у романі О. Вайльда "Портрет ДоріанаГрея". *Філологічні науки.* 2020.№ 32.С.41-48.URL: http://philstudies.pnpu.edu.ua/article/view/202449/pdf_36
3. Вайльд О. Портрет ДоріанаГрея: роман; пер. з англ. та прим. Р. Доценка. Київ, 2003. URL:https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=21

УДК:УДК 811.111'373.7:355.48

ШВАБ М.С., студентка
Науковий керівник – **ПИЛИПЕНКО І.О.,** ст. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Стаття присвячена аналізу фразеологізмів військової сфери. Автор концентрує основну увагу на структурно-семантичну класифікацію фразеологічних одиниць. На основі проведеного аналізу досліджуваних фразеологічних одиницьвиявляються основні семантичні групи, що включають позначення різних явищ військової служби.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, військова сфера, ідіоматика, прислів'я, приказки.

Проблематика дослідження фразеологічного фонду, що є своєрідним відображенням картини світу носіїв мови, духу і культури народу, набуває все більшої актуальності.

Для розуміння терміна «фразеологічна одиниця» (далі ФО) буде доцільно розкрити змістовну сторону даногопоняття. За визначенням Л. Г. Скрипник «ФО називають лексико-граматичну єдність двох і більше нарізно оформлених компонентів, граматично організовано за моделлю словосполучення чи речення, яка,маючи цілісне значення, відтворюється у мові за традицією, автоматично» [1, 11с.].

У формуванні фразеологічного складу мови велику роль відіграє людський чинник, тому що значна кількість фразеологізмів пов'язана з людиною та різноманітними сферами її діяльності. Значно збагатила англійську фразеологічну базу професійна мова. У рамках даного дослідження розглянемо фразеологізми військової сфери, з якої було запозичено велику кількість стійких виразів, які згодом набули нового переосмисленого значення.

У зв'язку з тим, що фонд фразеологізмів військової тематики англійської дуже великий, то краще буде розглядати його в розрізі ідіоматики. До першого розділу, ідіоматики, належать ідіоми – стійкі поєднання слів, значення яких повністю чи частково переосмислено. Серед них виділяються:

- номінативні, що включають до складу субстантивні, ад'єктивні, адвербіальні та прийменникові ФО;
- номінативні та номінативно-комунікативні ФО, що складаються з дієслівних ФО;
- вигукові та модальні ФО невигукового характеру;
- комунікативні ФО (прислів'я та приказки)

Перший клас номінативних ідіом включає субстантивні ФО військової сфери, що складають великий пласт фразеологічних єдностей та зрощень.Субстантивні фразеологізми утворюються шляхом повногоабо неповного переосмислення.Такі ФО служать для позначення та оцінки, наприклад, осіб: *companion (comrade) in arms* – товариш зі зброї, соратник, бойовий товариш, *a redcoat* – англійський солдат[2].Оцінка може бути виражена експліцитно, що передбачає наявність оцінного слова безпосередньо у складі ФЕ (наприклад,

вираз anawkwardsquad – взвод новобранців, «незграбний взвод») та імпліцитно. Під імплікацією розуміється сенс, що вгадується носієм, але вербально не виражений. Субстантивні фразеологізми часто мають відтінок оцінки, яка може бути як позитивною, так і негативною: anoldcampaigner - досвідчений воїн, "старий служака", colonelChinstrap - "полковник Чинстреп" - життєрадісна людина, любитель випивки, biggun - важлива особа, шишка»

Деякі ФО, слугують для позначення службовців або осіб, які не несуть у собі жодної оцінки, є нейтральними: brotherinarms - побратим зі зброї , a bluecoat - солдат, моряк, a brasshat - старший офіцер, штабний «чин»; важлива персона, «гуль». Серед субстантивних ідіом військової тематики, що позначають неживий предмет, також існують ФО з позитивною, негативною та нейтральною оцінкою. Наприклад, *the dogs of war*–жахи війни, сили війни, а *call to arms*–заклик до зброї[3].

Ад'єктивні фразеологізми мають значення якісної характеристики і, подібно до прикметників, виступають у реченні функції визначення або іменної частини присудка. Серед ад'єктивних фразеологізмів військової тематики виділяються такі ФО:

quick on the trigger–імпульсний, швидко реагує, його антонім *slow on the trigger*–повільно реагує;

armed to the teeth – озброєний до зубів [2];

До адвербіальних та прийменникових ФО відносяться якісні адвербіальні та обставинні адвербіальні ФО. Якісні адвербіальні фразеологізми – це стійкі словосполучення, що позначають якість будь-якого предмета

with flying colours–переможно;

on the alert–насторожі, напоготові, напоготові[5];

Другий клас містить дієслівні фразеологічні звороти – фразеологізми зі значенням дії, процесу. Для систематизації дієслівних ідіом військової тематики доцільним є опис семантичних груп слів:

fly to arms – спішно готуватися до війни, братися за зброю;

change one's battery – направити вогонь в інший бік, змінити тактику;

До складу третього класу входять вигукові фразеологізми*(bless my life! My eyes!)* та модальні ФО невигуковогохарактеру*(well and good, not at all).*Вигукові фразеологізми є стійкими поєднаннями, що слугують для вираження емоцій і почуттів, модальні ФО характеризують ставлення мовця до певної теми.

Прикладом ФО військової тематики у цьому класі можуть бути висловлювання *all clear*–повітряна тривога минула, відбій, *as straight as an arrow* – прямий, як стріла [4].

До складу четвертого класу комунікативних ФО, тобто прислів'їв і приказок входять такі:

attack is the best method of defense–найкращий захист–напад;

come unscathed out of the battle–вийти сухим із води[6];

З наведеного вище можна зробити висновок, що до складу фразеологізмів військової тематики входять різні структурно-семантичні групи, через які розкривається багато аспектів даної галузі. Значення деяких дещо переосмислено і змінено, завдяки цьому відбувається запозичення та інкорпорування військових фразеологізмів в інші сфери людської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фразеологія української мови: монографія. Л. Г. Скрипник; АН УРСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні. Київ: Наук. думка, 1973. 278. 2 с. URL:http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0002288
2. CollinsDictionary.URL:https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/
3. Idioms by The Free Dictionary. URL:https://idioms.thefreedictionary.com/
4. Cambridge Dictionary.URL:https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english
5. Macmillan Dictionary. URL:https://www.macmillandictionary.com/
6. Phrase Dictionary. URL:https://www.phrases.org.uk/meanings

ЗМІСТ

Антоненко А.О., Тарасюк А.М. Advantages and disadvantages of using abbreviations, components of English languageslang……..3
Антоненко А. О., Столбецька С.Б. Вжиток сленгу серед молодіжних субкультур та його складова частина у французькій мові……4
Бовгиря Д.Ю., Дем'яненко О.О. Intertextuality as the basic literary technique in the John Fowles' novel "TheCollector"……6
Гайдук Р.С., Велика К.І. Aerial photography in geodesy…….....8
Гаркавенко І.В., Рєзнік В.Г. Нові лексичні одиниці німецької мови: джерела запозичень та основні способисловотвору……...9
Гончаренко О.В., Цвид-Гром О.П. Грецизми у медичній термінології……....11
Дергалюк В.М., Тимчук І.М. Неологізми як мовне віддзеркалення війни……...12
Діхтяренко В.В., Чернищук Ю.І. Термінологія та термінографія……14
Дорофеєва Р.В., Цвид-Гром О. П. Становлення і розвиток медицини у стародавній Греції та Римі. …….15
Захарчук К.В., Чернищук Ю.І. Стратегії перекладу художніх текстів……17
Зубко А.О., Біліченко А.М. Some aspects of ecology, geology, bioengineering and biotechnologies problems forcurrent society……18
Іванченко А.А., Рєзнік В. Г. Вплив німецької мови та культури на творчість Ольги Кобилянської……19
Корчак Ю.М., Тарасюк А.М. Idioms using in the English language……20
Кошка В.В., Марчук В.В. Freshwater species: giant freshwater shrimp (*Macrobrachium rosenbergii*)…...22
Константінова О.Ю., Погоріла С.Г. Роль невербальних засобів у професійному спілкуванні лікаря ветеринарної медицини……24
Корнієнко Д.М., Рейда О.А. Efficiency of the therapy based on amino acids for epilepsy in dogs……...26
Лихолай А.А., Рейда О.А. Tularemia ae re-emerging tick-borne infectious disease……..27
Лушницький І.О., Пилипенко І.О. Способи утворення політичного сленгу та особливості його перекладу……28
Міщенко О. С., Чернищук Ю.І. Системи автоматизованого перекладу……..29
Пелих В.А., Велика К.І. Geodesic devices……..31
Поночовна В.В., Михайленко О.О. Роль перекладача у збереженні чистоти української мови: проблема зайвих запозичень……32
Сидорець Д.А., Столбецька С.Б. Особливості французької мови Бельгії……34
Роньшина Л.С., Погоріла С.Г. Особливості використання термінологічної лексики у професійному мовленнімайбутніх лікарів ветеринарної медицини……..35
Тарасенко Д.В., Ігнатенко В.Д. Українська локалізація ігор та її проблем……..37
Роньшина Л.С., Рейда О.А. Problems of parvoviral enreritis in dogs……...39
Сєргєєва М.П., Ігнатенко В.Д. Особливості перекладу фразеологічних одиниць французької мови з гастрономічним компонентом……..40
Сидорець Д.А., Дем'яненко О.О. Образ «нової жінки» у творі Бернарда Шоу «Пігмаліон»……..42
Церковна А.В, Ігнатенко В.Д. Особливості молодіжної розмовної лексики у сучасних французьких піснях……..44
Челяда М.А., Цвид-Гром О. П. Грецькі запозичення у латинській мові.Студентка……45
Черненко М.В., Велика К.І. The importance of human imagination……46
Шваб М.С., Дем'яненко О.О. Імпресіоністичність як літературний прийом у романі Оскара Вайльда «ПортретДоріана Грея»……48
Шваб М.С., Пилипенко І.О. Класифікація фразеологізмів військової тематики в англійській мові….50